

На основу члана 40. статута општине Нова Варош ("Сл. лист општине Нова Варош", бр. 10/2008), Скупштина општине Нова Варош, на седници одржаној 09.02.2010.године, донела је

Стратегију и Акциони план за младе у Новој Вароши 2010 – 2013.

Општина Нова Варош

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ОПШТИНА НОВА ВАРОШ

Садржај документа:

1. Увод

- a) Информација о пројекту у оквиру којег је спроведен процес стратешког планирања
- b) Париципативно стратешко планирање као приступ савременом планирању развоја заједнице
- c) Приступ у процесу стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши

2. Ток процеса стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши

3. Основне карактеристике општине Нова Варош

4. Опис стања младих у Новој Вароши

5. Резултати партиципативног процеса планирања

- a) Општа запажања о стању у заједници са фокусом на младе
- b) Стратешка улога и одговорност социјалних актера дефинисана кроз изјаве о визијама и мисијама, вредности и договорена понашања

6. Пресек стања младих и саме општине Нова Варош исказан кроз преглед резултата SWOT анализе

7. Анализа програма, пројеката и услуга од значаја за младе

8. Анализа међусобних очекивања социјалних актера и препоруке за будућу сарадњу

9. Кључни елементи SWOT анализе и процена употребљивости њихових релација за доношење стратешких одлука

10. Дефинисана питања кључна за будући развој младих у Новој Вароши

11. Стратешке одлуке као одговор на препозната кључна питања

12. Мониторинг и евалуација имплементације стратегије

13. Акциони план - Матрице 1-4

Увод

а) Информација о пројекту у оквиру којег је спроведен процес стратешког планирања

Пројекат „Израда локалних стратешких докумената за младе у Новој Вароши, Сјеници, Прибоју и Новом Пазару“ реализовао је УРБАН-ИН у партнерству са Канцеларијама за младе Нова Варош, Сјеница, Прибој и Нови Пазар. Реализацију пројекта подржала је Мисија ОЕБС-а у Србији.

Пројекат је имао за циљ да дефинише стратешке правце економског и социјалног развоја младих у Новом Пазару, и то на следеће начине:

- Подстицањем и омогућавањем учешћа представника младих и свих релевантних социјалних актера у процесу планирања
- Промовисањем сарадње свих сектора у процесу планирања и изградњом ефикасне мреже за међусекторску сарадњу
- Изградњом капацитета за унапређење положаја младих и заједнице у целини на локалном нивоу
- Промовисањем интегративног приступа у креирању и спровођењу програма чији је циљ унапређење положаја младих, као и у наступу према домаћим и иностраним фондовима.

б) Партиципативно стратешко планирање као приступ савременом планирању развоја заједнице

Стратешко планирање, као приступ у планирању развоја, систематичан је и логички вођен процес, који обухвата сагледавање и анализу свих елемената прошлог и садашњег деловања субјеката планирања, те дефинише развојне правце у складу са заједничким интересима свих актера процеса планирања, кретањима у окружењу и потребама заједнице. Циљ процеса је да допринесе развоју друштва уз поштовање демократских процедура и увођење праксе партиципативног планирања заснованог на одговорном управљању ресурсима и активном учешћу институција и грађана, што у реалитету значи стављање у функцију постојећих ресурса, улагање социјалног капитала у покретање промена, стварање нових вредности у заједници и подстицање одговорног односа према сопственом развоју.

Процес стратешког планирања је једним својим делом усмерен на едукацију учесника процеса о методама партиципативног планирања.

Комбинованим методама примењеним у процесу планирања настоји се успоставити комуникација са што већим бројем социјалних актера у заједници чије присуство доприноси квалитету стратешких одлука и самог Стратешког, Оперативног и Акционог плана.

Усаглашени и у формату стандардизовани документ Стратешког плана одрживог развоја у себи садржи и план развоја друштвене области усклађен са економским

развојем заједнице. Документ је јаван и садржи систем вредности који заједница промовише и подржава.

Зашто планирање економског и социјалног развоја у истом процесу? Зато што:

- покреће иницијативе за повезане друштвене промене
- информише ширу јавност о планираном, усклађеном развоју заједнице
- подржава демократизацију процеса у друштву
- пружа могућност размене важних информација, знања и вештина у заједници
- подстиче развој нових услуга и укључује нове давоце услуга
- уважава међусобну условљеност економског и социјалног развоја
- усклађује просторно планирање и развој са принципима одрживог развоја
- отвара нове изворе финансирања

На основу резултата добијених на овај начин, ствара се основ за доношење планских одлука заснованих на чињеницама, било да се ради о одлучивању у односу на програме и услуге у заједници, капацитете заједнице, односе социјалних актера у заједници и финансијска средства у заједници.

с) Приступ у процесу стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши

Процес стратешког планирања за побољшање положаја младих на локалном нивоу предузет је као логични развојни корак и наставак имплементације усвојене Националне стратегије за младе и општег друштвеног опредељења да се предузму кораци и акције у циљу стварања услова који би омогућили побољшање положаја младих у друштву и осигурали им могућност директног утицаја и учешћа у животу и раду у заједници. Следствено томе, циљ Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши је да, у складу са препознатим стањем у заједници, ресурсима заједнице, потребама младих у односу на заједницу, као и потребама заједнице у односу на младе, креира и спроведе у стварност сет иновативних решења са циљем унапређења положаја младих у Новој Вароши, у свим областима друштвеног и економског живота.

Стратегија за унапређење положаја младих у Новој Вароши уважава међусобну условљеност економског и социјалног развоја. Економски развој је немогуће планирати без увида у социјално стање и креирање социјалне политике, која је уједно и „производ“ постојеће економске ситуације и транзиције. Истовремено, у тој истој економији се тражи и решење за постојеће социјалне проблеме.

Процес планирања унапређења положаја младих своје упориште налази и у следећим стратегијама: Национална стратегија запошљавања, Национална стратегија привредног развоја, Национална стратегија управљања отпадом, Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији, Република Србија – Стратегија развоја здравственог и школског система, Стратегија развоја социјалне заштите, Стратегије за смањење сиромаштва у Србији, Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Србији, Стратегија развоја званичне статистике у Републици Србији, Стратегија реформе државне управе у Републици Србији.

Успешна реализација процеса стратешког планирања и имплементације Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши захтева мобилизацију социјалних актера у локалној заједници, изградњу њихових капацитета, а од посебног значаја је и укључивање самих младих у решавање проблема са којима се сусрећу, као и стварање услова за њихов развој, останак и ангажовање у заједници.

Такође, опште опредељење за децентрализацију свих система, отвара простор креирању програма, пројеката и услуга на локалном нивоу доприносећи њиховој економичности и бољој доступности крајњим корисницима, односно свим грађанима.

Приступ планирању био је:

- *Локални* – обухвата младе у локалној заједници и уважава локалне специфичности
- *Реформски* – део је свеукупних реформских процеса заснованих на европским стандардима развоја
- *Партиципативан* – укључује све битне актере процеса планирања
- *Утемељен* - на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама младих и заједнице
- *Ослоњен* – на савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење стратешких одлука
- *Прилагођен* - ситуацији на терену, актерима и позитивној промени која се жели остварити
- *Усмерен* - на свеобухватан развој утемељен на принципима децентрализације и одговорног управљања на нивоу локалне заједнице

1. Ток процеса стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши

Процес стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши спроведен је у периоду од априла 2009. до октобра 2009. године. У процесу стратешког планирања учествовали су представници различитих социјалних актера општине Нова Варош, значајни за сагледавање садашње ситуације положаја младих као и представници самих младих, као и за предлагање стратешких одлука које доприносе усклађеном развоју свих области друштвеног живота у заједници, различитих система и сектора, као предуслова за свеукупни економски и социјални развој младих и њихову пуну интеграцију у заједницу. .

Партиципативни процес стратешког планирања унапређења положаја младих у Новој Вароши вођен је по методама акредитованим код Републичког завода за социјалну заштиту Републике Србије. Процес планирања су водили аутори акредитованог програма Нивес Радељић и Жељко Јовановић.

Листа учесника у процесу планирања налази се у прилогу.

1. Милован Лучић, МОС-а регионални координатор КЗМ Ужице

2. Лејла Куртовић, ТСЦ "Златар", стручни сарадник за туризам
3. Мирјана Мартиновић, Општинска управа
4. Милена Јојевић, Црвени Крст - секретар
5. Милинко Шапоњић, Општинска управа, Канцеларија за локални економски развој
6. Фарук Ибишбеговић, Дом културе "Јован Томић" - организатор програма
7. Нада Јовановић, координатор ЛПА за децу
8. Катарина Љујић, Демократска странка - секретар
9. Јелена Росић, КЗМ Нова Варош - сарадник
10. Слободан Новаковић, гимназија "Пиво Караматијевић" - професор
11. Анђела Батаковић, КЗМ Нова Варош - сарадник
12. Марко Бојовић, КЗМ Нова Варош - сарадник
13. Љиљана Рвовић, КЗМ Нова Варош - сарадник
14. Јелена Боранијашевић, Дом здравља Нова Варош - лекар
15. Весна Цупарић, Општинско веће - директор ТСЦ "Златар"
16. Весна Дробњаковић, НСЗ Нова Варош - саветник за запошљавање
17. Аида Тотић - специјални педагог
18. Анкица Јасика, КЗМ Нова Варош - сарадник
19. Ђорђе Лапчевић, КЗМ Нова Варош - сарадник
20. Мирела Хасовић, КЗМ Нова Варош - сарадник
21. Слободан Бјелић - студент
22. Аница Буљугић, КЗМ Нова Варош - сарадник
23. Далила Долмагић, КЗМ Нова Варош - сарадник
24. Адријана Авалић, КЗМ Нова Варош - сарадник
25. Маријана Авалић, КЗМ Нова Варош - сарадник
26. Ивана Ђоковић, КЗМ Нова Варош - сарадник
27. Нада Мариновић, КЗМ Нова Варош - студент
28. Марија Зорић, КЗМ Нова Варош - студент
29. Ана Зорић, КЗМ Нова Варош - студент
30. Дејан Мариновић, КЗМ Нова Варош - ученик
31. Владимир Бјелановић, КЗМ Нова Варош - студент
32. Бранка Рвовић, Центар за социјални рад - социјални радник
33. Миливоје Стојић, КУД Нова Варош, кореограф
34. Милош Вујић, Регионална КЗМ Ужице, ученик
35. Ана Аранитовић, Ош " Кнезова Рашковића - директор
36. Владимир Дулановић, градска библиотека "Јован Томић" - књижничар
37. Бошко Станић, градска библиотека "Јован Томић" - директор
38. Бојан Цветановић, Јавно тужилаштво - приправник
39. Бојан Лешовић, КЗМ Нова Варош - координатор КЗМ

Процес планирања (уједно и самог пројекта) спроведен је кроз следеће групе активности, односно кораке у планирању:

1. Упознавање носилаца планирања са процесом
2. Презентација пројекта и процеса учесницима и грађанима
3. Спровођење едукација представника социјалних актера, као подршка процесу

4. Имплементација процеса планирања уз примену партиципативних метода
5. Обрада добијених резултата
6. Израда стратешког документа по логичкој матрици
7. Презентација документа Стратегије и Акционог плана за младе

Вођење процеса одвијало се кроз радионичарски рад, обраду резултата радионица, презентације и састанке са представницима различитих социјалних актера на локалном нивоу, те израду Стратегије и Акционог плана за унапређење положаја младих у Новој Вароши.

Током процеса коришћене су савремене методе планирања. Комбинован је рад у великој групи и рад у малим групама подељеним по секторима које учесници представљају. На тај начин добијени су погледи на исте теме из различитих перспектива. Резултати рада у малим групама затим су презентовани свима уз могућност додатних коментара и размене мишљења и информација, све до заједничког усаглашавања (консенсуса).

Power Поинт презентација коришћена је током рада за представљање укупног процеса планирања, као и за упознавање са појединачним методама планирања. Предлози учесника и резултати рада у групама током процеса такође су обрађивани и презентовани као основ за примену сваке следеће методе, односно корака током планирања.

У радионичарском раду примењене су следеће методе планирања:

- Упознавање са процесом
- Усклађивање очекивања учесника
- Дефинисање изјава о визији, мисији, и договарање система вредности
- SWOT анализа са елементима PESTE анализе у односу на садашњи положај младих у локалној заједници
- Анализа стратегија, програма, пројеката и услуга од значаја за младе
- Анализа социјалних актера од значаја за унапређење положаја младих у локалној заједници
- Ревизија SWOT анализе
- Одабир четири главне компоненте у SWOT анализи
- Табела укрштања и процене релација (подручја акције, одбране, одлука и контроле штете)
- Дефинисање кључних питања за унапређење положаја младих у локалној заједници
- Дефинисање стратешких праваца развоја
- Провера налаза са партнерима и учесницима у процесу планирања
- Дефинисање стратешких одлука за Стратегију и Акциони План, структурираних у логичке матрице

Методе примењене у току процеса планирања имале су за циљ да:

- подстакну преузимање грађанске одговорности у процесима доношења одлука, дистрибуције средстава и сопственог просперитета

- допринесу објективном сагледавању садашњости и будућности
- допринесу реалном планирању у односу на расположиве ресурсе заједнице
- граде капацитете социјалних актера за праксу договарања и одлучивања консенсусом
- допринесу преузимању одговорности за спровођење договореног
- у договореним правцима развоја шири круг социјалних актера препозна заједнички интерес
- допринесу примени усвојених метода планирања у свакодневном раду
- допринесу развоју индивидуалних и институционалних капацитета
- пруже могућност да се социјални актери међусобно боље упознају и превазиђу препреке у међусобној комуникацији и сарадњи

Очекивања учесника од процеса планирања, према њиховим исказима, била су:

- Да Акциони план помогне стварању услова који би задржали младе у Новој Вароши и мотивисали један део оних који су отишли да се врате (посебно оне који студирају и који се ретко враћају у Нову Варош након завршетка студија)
- Да се створе могућности кроз које би млади остварили свој потенцијал. Представници Дома културе, учесници у процесу планирања, имају визију у односу на младе а то је да постану центар за стварање „извора здраве младости“, да као центар младе усмере ка правим вредностима и да се млади у том правцу потом и развијају
- Да већи број младих учествује у процесима планирања и сличним процесима, као што је ревизија Стратегије одрживог развоја општине Нова Варош са циљем да осигурају да се приликом рада на ревизији Стратегије одрживог развоја њен део који се односи на младе усклади са Акционим планом за младе
- Да учешће већег броја младих обезбеди да Акциони план буде утемељен на реалним околностима и спроводив
- Да процес израде Акционог плана буде заокружен (да се изнесе до краја) и да буде имплементиран, а не да остане само списак лепих жеља
- Да се створе услови да се млади који се по завршетку студија врате у Нову Варош запосле у кратком року, пошто у супротном они трајно одлазе (један од учесника планирања, као професор се суочава са тиме да деца чим упишу средњу школу, себе виде ван Нове Вароши).
- Да Акциони план помогне стварању већих могућности за одрастање и развој деце и младих, а потом и за њихово ангажовање у заједници
- Да Акциони план допринесе стварању услова за живот младих, уместо продаје фразеологије која је свеприсутна у Новој Вароши. Говори се о повратку, а ништа се не чини да би најпре они који још нису отишли и остали, а потом да би се они који су већ отишли и враћали
- Да Акциони план помогне у организовању едукација за младе, укључујући и едукације из области здравствене заштите.

Учесницима процеса планирања се највише допало следеће: интерактивне методе рада и размена искустава; отвореност учесника и могућност разјашњења дилема; конструктивна радна атмосфера и могућност честог дијалога уместо расправа; узајамно залагање око креирања укупног рада, рад у радионицама као могућност потпуног учешћа у решавању задатака који су постављени; креативни рад; рад у групама и упоређивање резултата између група; могућност комуницирања са другим учесницима; отвореност; новине у приступу при планирању развоја младих у заједници и укљученост различитих социјалних актера, као представника различитих области од значаја за младе.

Резултати постигнути процесом стратешког планирања:

1. Заједнички је препозната потреба за усклађеним процесима стратешког планирања развоја у свим областима друштвеног и економског живота
2. Препозната је потреба за даљом демократизацијом и децентрализацијом што омогућава преузимање одговорности за сопствени развој
3. Препознати су и дефинисани расположиви локални потенцијали који треба да буду стављени у функцију развоја младих у заједници
4. Подржана је међусекторска сарадња свих важних социјалних актера на локалном нивоу кроз укључивање њихових представника у процес стратешког планирања
5. Документ Стратегије и Акционог плана за младе је структуриран по принципима логичке матрице, заснован на објективним методама процене и доношења одлука што омогућује да се следи логичан корак сопствене развојне фазе у којој се налазе млади и заједница у Новој Вароши као планска јединица
6. Документ (Стратегија и Акциони план структуриран у четири матрице) уједно су и основа за мониторинг и евалуацију спровођења плана. Процедуре мониторинга, евалуације и њихових носиоца дефинисане су током процеса планирања и саставни су део документа
7. Ојачани су капацитети учесника процеса планирања у знању и вештинама потребним за учешће у процесима планирања и имплементације планова

За потребе процеса планирања и обраду основних податка коришћен је и нацрт документа Стратегија развоја социјалне политике општине Нова Варош, као и Локални план акције за децу општине Нова Варош, Статистички годишњак, годишњи извештаји и информације добијене од стране институција и организација цивилног друштва. Обрађене су основне социо-демографске карактеристике општине Нова Варош. Начини прикупљања података важних за доношење стратешких одлука, по изворима и врсти, пратили су препознате капацитете социјалних актера и потребе током процеса планирања. Обрађени су сви прикупљени подаци као и резултати састанака и радионица, и служили су као основ за доношење стратешких одлука.

2. Основне карактеристике општине Нова Варош

Општи подаци:

Општина Нова Варош је једна од општина Републике Србије која административно припада Златиборском округу. Седиште јој је насеље Нова Варош.

Општина Нова Варош је смештена на средини магистралног пута Београд - Бар, на надморској висини до 1000 м.

Економски потенцијал општине Нова Варош – основне информације:

Код насеља Кокин Брод, 11 километара северно од Нове Вароши ка Златибору, подигнута је навећа насипна европска брана (хидроцентрала) и тако је у долини Увца створено Златарско језеро (или језеро Кокин Брод), дугачко 30 километара, са акумулацијом од преко 400 милиона кубних метара воде.

Струју увачког електро-система назван „Лимске хидроелектране“ производе хидроцентрале „Увац“, „Кокин Брод“, „Бистрица“ и „Потпећ“, тако да произведу годишње око 800 милиона киловат-часова електричне енергије. У општини послује око 100 предузећа и 450 радњи, а запослено је 5500 становника.

Пољопривреду карактерише развијено сточарство и производња млечних производа. Значајни пољопривредни потенцијали постоје у развоју воћарства, пчеларства и откупу и преради шумских плодова. Пољопривредну површину чини 57,10% укупне површине општине, а шумском земљишту припада 33,85%.

За развој туризма у Новој Вароши и њеној околини постоје добри предуслови, који се огледају у лепотама и другим природним вредностима планине Златар и акумулационих језера.

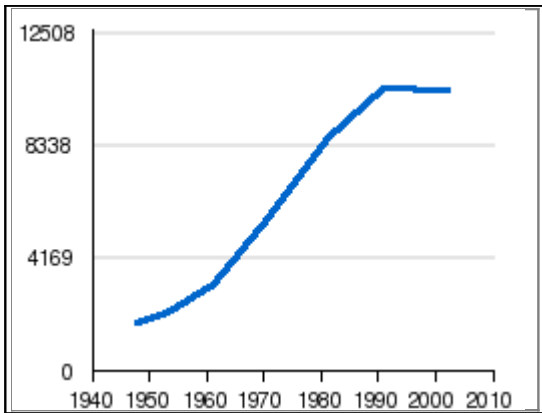
Структура насеља:

Сама нововарошка општина обухвата површину од 584 км². Насељена места општине Нове Вароши су: Акмачићи, Амзићи, Бистрица, Божетићи, Брдо, Буковик, Бурађа, Вилови, Вранеша, Горња Бела Река, Горње Трудово, Дебеља, Доња Бела Река, Драглица, Дражевићи, Дрмановићи, Јасеново, Комарани, Кућани, Љепојевићи, Мишевићи, Негбина, Нова Варош, Ојковица, Радијевићи, Радоиња, Рутоши, Сеништа, Тисовица, Трудово, Челице, Штитково.

Основне демографске и социо-економске информације

У општини Нова Варош живи преко 20.000 становника. Број становника у општини се смањује како следи у графикону преузетом са сајта општине Нова Варош.

Графикон промене броја становника
током 20. века

Етничка структура становништва је следећа:

Етнички састав према попису из <u>2002.</u>		
<u>Срби</u>	8416	81.43%
<u>Бошњаци</u>	1028	9.94%
<u>Муслиман и</u>	498	4.81%
<u>Југословен и</u>	110	1.06%
<u>Црногорци</u>	43	0.41%
<u>Мађари</u>	8	0.07%
<u>Хрвати</u>	7	0.06%
<u>Македонци и</u>	4	0.03%
<u>Буњевци</u>	4	0.03%
<u>Словенци</u>	2	0.01%
<u>Албанци</u>	2	0.01%
<u>Украјинци</u>	1	0.00%
<u>Словаци</u>	1	0.00%
<u>Румуни</u>	1	0.00%

непознато		62	0.59%
-----------	--	----	-------

Нова Варош је градско насеље у општини Нова Варош. Према попису из 2002. било је 10335 становника (према попису из 1991. било је 10424 становника). У насељу Нова Варош живи 7885 пунолетних становника, а просечна старост становништва износи 35.3 година (35.1 код мушкараца и 35.6 код жена). У насељу има 3132 домаћинства, а просечан број чланова по домаћинству је 3.30 (следи детаљан табеларни приказ преузет са сајта општине).

Структура становништва према полу и старости		
	м	ж
?	16	22
80+	16	34
75-79	44	63
70-74	95	114
65-69	166	200
60-64	217	226
55-59	280	232
50-54	418	448
45-49	530	509
40-44	434	527
35-39	342	386
30-34	304	310
25-29	342	350
20-24	46	411

	3	
15-19	48 2	486
10-14	40 2	432
5-9	28 4	291
0-4	21 8	241
просек	35. 1	35. 6

Остале основне социо-демографске карактеристике од значаја са демографску слику општине (подаци су преузети из статистичког годишњег извештаја):

- Статус радно способних становника у 2006. години - од укупног броја радно способног становништва (13590), 4447 је запослено што износи 33% у односу на укупан број радно способних.
- Народни доходак по становнику износи 71242 (податак за 2005 годину)
- Зараде по запосленом 2005. без пореза и доприноса по секторима делатности – просек јануар – децембар 10.800

Јавне институције и друге организације које делују у општини Нова Варош:

- предшколска установа
- 6 основних школа
- 2 средње школе
- Народна библиотека
- Дом културе
- Дом здравља
- Центар за социјални рад Нова Варош
- Црвени крст

Образовање:

Основношколски образовни систем покривен је мрежом од 6 основних школа са са 1616 ученика и 2 средње школе са укупно 746 ученика.

Здравство:

Од здравствених установа у општини Нова Варош је Дом здравља. Један од показатеља квалитета живота становништва односи се на број становника по лекару. По подацима из 2005. то је број од 873 становника на једног лекара.

Цивилни сектор:

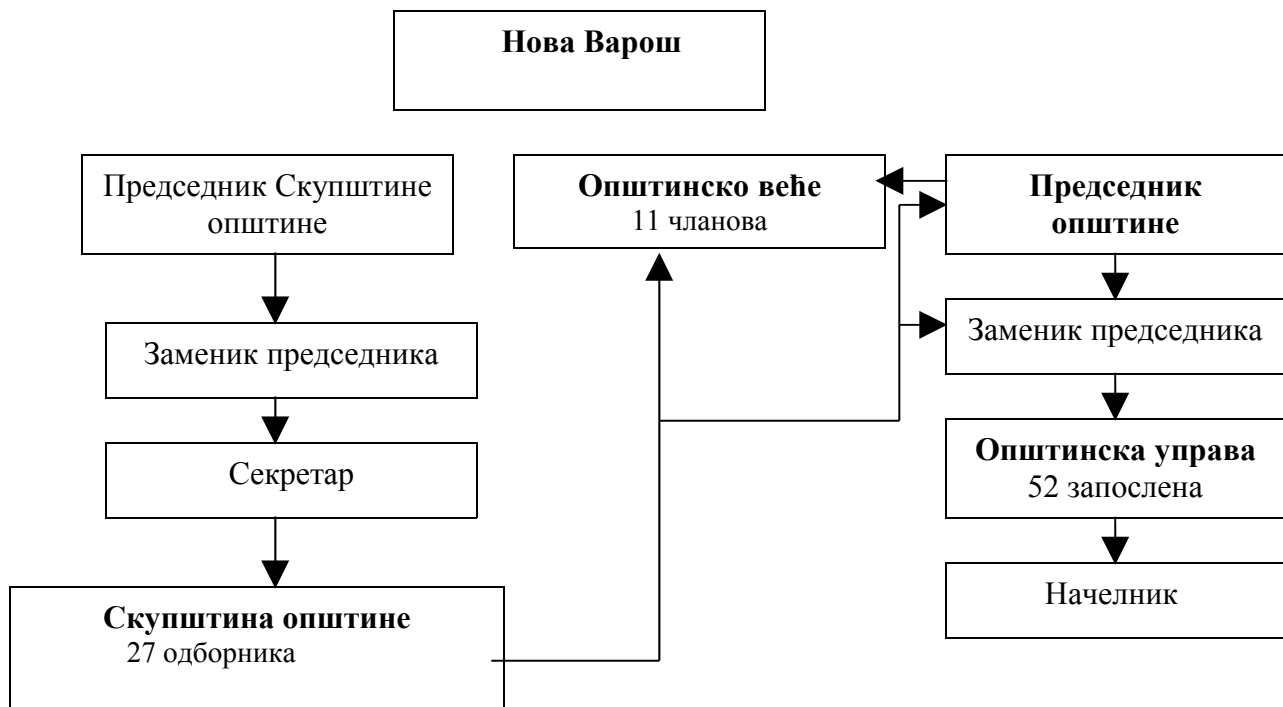
На подручју целе општине активне су 3 организације цивилног друштва: Фонд за заштиту птица грабљивица „Белоглави суп“, Удружење грађана „Пан“ и Удружење воћара „Гала“. Њихов рад је финансијски подржан из општинског буџета и од стране различитих донатора. Делокруг рада ових организација је различит. У општини Нова Варош је присутан и врло активан Црвени крст.

Основне информације о локалној самоуправи

Број запослених у општинској управи је 52, са следећом квалификационом структуром:

Висока/виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Остало
20/7	10	5

Општинске структуре – органограм општине Нова Варош

3. Опис стања младих у Новој Вароши

Локална заједница суочена је са свим проблемима који се налазе и на републичком нивоу, а који утичу на ситуацију везану за децу, младе и породицу.

Област економије

Млади у великом броју одлазе из општине Нова Варош, привремено због наставка школовања на факултету, а трајно због немогућности запошљавања.

На евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) – испостава Нова Варош, налази се:

- 1137 лица са I степеном (основна школа), од тога 529 особа женског пола
- 58 лица са II степеном, од тога 41 особа женског пола
- 1074 лица са III степеном, од тога 454 особе женског пола
- 558 лица са IV степеном, од тога 368 особа женског пола
- 16 лица са V степеном, од тога 3 особе женског пола
- 101 лице са VI степеном, од тога 55 особа женског пола
- 46 лица са VII степеном, од тога 25 особа женског пола

Прво запослење од укупног броја незапослених у

- I степену чека 427 лица (206 особа ж.п.);
- II степену чека 29 лица (24 особе ж.п.);
- III степену чека 492 лица (203 особе ж.п.);
- IV степену чека 310 лица (193 особе ж.п.);
- V степену чека 4 лица (2 особе ж.п.);
- VI степену чека 56 лица (27 особа ж.п.);
- VII степену чека 27 лица (15 особа ж.п.);

Више од половине незапослених чека своје прво запослење, а међу њима је свакако највећи број младих без могућности стицања радног искуства.

Од укупног броја незапослених, на евиденцији НСЗ када су у питању млади до 30 година старости (рачунајући све степене стручне спреме) укупно је као незаполени пријављено 440 лица (199 особе ж.п.). Унутар овог броја следећа је старосна структура:

- од 18 до 20 година – 51 лице (17 особе ж.п.);
- од 21 до 23 године – 160 лица (72 особе ж.п.);
- од 24 до 27 година – 229 лица (110 особа ж.п.);

У односу на степен образовања унутар групе младих незаполених следећа је структура:

- I степен – 51 лице (24 особе ж.п.)
- II степен – 7 лица (6 особа ж.п.)
- III степен – 272 лица (110 особа ж.п.);
- IV степен – 80 лица (41 особа ж.п.);
- V степен – 23 лица (13 особа ж.п.);
- VII степен – 7 лица (5 особа ж.п.);

Ради се, дакле, о средње и високо образованим младим људима, који у периоду пуне радне способности (п)остаје уздржавана категорија становништва.

Област образовања

Када је у питању образовање младих у Новој Вароши делују две средње школе: гимназија и средња техничка школа.

Гимназија „Пиво Караматијевић“ основана је 1922. године указом Краља Александра I, а на предлог тада виђенијих људи Нове Вароши. Нова зграда (у којој се и сада ради и одвија настава) постоји од 1969. године када је и уселена. Школа сваке године током уписног рока уписује три одељења сваког разреда, дакле укупно 12 одељења у сва четири разреда, у којима су ученици распоређени у два образовна смера друштвено – језички и природно – математички.

Број ученика по одељењима:

I / 1 - 30	I / 2 - 20	I / 3 - 21
II / 1 - 23	II / 2 - 17	II / 3 - 18
III / 1 - 26	III / 2 - 14	III / 3 - 17
IV / 1 - 32	IV / 2 - 24	IV / 3 - 19

I / 1	I / 2	I / 1
II / 1 одлични 9 вр.добри 10	II / 2 одлични 6 вр.добри 6	II / 3 одлични 8 вр.добри 10
III / 1 одлични 15 вр.добри 8	III / 2 одлични 7 вр.добри 2	III / 3 одлични 9 вр.добри 6
IV / 1 одлични 15 вр.добри 10	IV / 2 одлични 14 вр.добри 6	IV / 3 одлични 7 вр.добри 5

Са коликим успехом ученици ове школе завршавају школовање најбољи су показатељи њихови резултати и успеси које постижу на пријемним испитима на факултетима. Генерација матураната 2008/09 која броји 64 ученика на пријемним испитима постигла је завидан успех, 62 ученика уписало је жељене факултете са финансирањем из буџета државе, а свега 2 ученика је на самофинансирању.

Школа организује и ваннаставне активности:

- такмичења из различитих предмета (општинско, окружно, републичко), такмичења младих талената
- културно – уметничке активности ученика (изложбе и смотре, Дан Светог Саве, Дан општине, обележавање годишњица истакнутих писаца, такмичење рецитатора и друге)
- крос и разна спортска такмичења школа (међусобно две средње школе у граду) и школских репрезентација
- друштвено – користан рад (уређење школског простора, школског дворишта, учешће у акцијама за уређење града,...)
- учешће ученика у раду бројних секција у школи: рецитаторска, литерарна, лингвистичка, секција љубитеља страних језика, драмска радионица, ликовна, секција младих истраживача, биолошка, еколошка, секција за историју, математичка, секција за физику, хемију, спортска - стрелачка секција, библиотекарска и секција за рачунарство и информатику
- ученички парламент

- активности из професионалне оријентације
- екскурзије ученика
- програми здравственог васпитања
- сарадња са родитељима

Према предлозима саме школе за побољшање рада потребно је следеће:

- формирање комисије за унапређење образовно - васпитног рада
- одржавање огледних часова са применом наставних средстава
- корелација наставних садржаја сродних предмета
- унапређивање, програмирање и планирање рада наставника
- докупити учила, опрему према Нормативу
- већи захтеви васпитне компоненте у наставном процесу
- праћење стручне литературе
- примена више очигледности у настави: дијафилмови, цртежи, графикони, кабинетска настава
- организовање стручног усавршавања наставника које ће се остварити кроз :
 - а) индивидуално усавршавање
 - б) усавршавање у оквиру рада стручних актива
 - в) усавршавање на окружним и републичким семинарима у организацији

Министарства просвете и спорта

- унапређење рада секција у школи
- помоћ при организовању екскурзија, излета и дружења ученика
- унапређење еколошке свести ученика и одраслих
- још веће учешће ученика у ваннаставним активностима

Техничка школа Нова Варош пружа образовање у следећим областима: електротехника, трговина и угоститељство и туризам, машинство и обрада метала. У школској години 2008/09 уписано је укупно 315 ученика.

У прву годину уписано је 75, другу 89, трећу 92, а четврту 59 ученика.

Организују се и ваншколске активности, односно секције: рукомет, одбојка, фудбал, литерарна, драмска, еко уређење средине. За побољшање услова за сва подручја рада потребна је додатна наставна опрема и опремање хале.

Област социјалне заштите

Центар за социјални рад (ЦСР) Нова Варош у циљу наставка сарадње у изради Локалног акционог плана за младе за општину, доставио је следеће податке:

У претходној 2008.години, било је укупно 587 корисника услуга Центра за социјални рад.

Од укупног броја корисника Центра 156 чине деца и млади. Структура по категоријама те подгрупе је следећа: деца без родитељског старања 1, соц. материјално угрожена 42 (корисници МОП-а), деца из породица са поремећеним односима 30, деца ометена у развоју 24, са поремећајем у понашању 21 (18 починилаца прекршаја и 3. Малолетних починиоца кривичног дела), а под категоријом остало било је 37 деце и омладине.

Када су у питању услуге за најугроженије кориснике деце и младих, осим саветодавног рада и редовних материјалних давања (иако у нашој општини није изражена малолетничка деликвенција), ЦСР сматра да би било упутно и

целисходно да се формира "клуб младих", са различитим активностима и подручјима деловања а да , уз стручну помоћ и подршку запослених у ЦСР Канцеларија за младе буде промотер и реализатор те идеје.

Из Локалног плана акције за децу у општини Нова Варош 2008-2012 узети су подаци и предложене акције за децу и младе са тешкоћама у развоју, јер се ради о потреби сагледавања континуитета у програмима инклузије, без обзира на године старости (било да се ради о деци или младима из ове групе).

Делови текста пренети из Локалног плана акције за децу како следи:

„Тренутно стање

Велики проблем везан за категорију деце ометене у развоју на подручју општине Нова Варош представља непостојање јединствене базе података о деци ометеној у развоју. Дечја заштита располаже са бројком од четрнаесторо деце, Центар за социјални рад Нова Варош са њих дванаест, на списку Удружења са посебним потребама деце је деветоро, док на евиденцији Дома здравља постоји регистровано тридесет седморо деце са различитим степеном и врстом оштећења. Међутим, ти подаци не одговарају стварном стању, јер постојећи број деце ометене у развоју далеко већи.

На подручју општине Нова Варош основано је Удружење лица са посебним потребама "ХЕЛП" Нова Варош, које окупља особе са церебралном парализом и лако ментално ометену децу. Међутим, рад Удружења је ограничен само на коришћење једнократне помоћи од стране чланова Удружења. Наиме, општински буџет помаже Удружење са врло оскудном сумом новца, тако да није могуће започети никакав организован рад.

Породице са децом ометеном у развоју су на ивици сиромаштва, са неретко незапосленим родитељима.

Изузимајући Дом здравља (и то не у целини) на територији општине Нова Варош не постоји уређена инфраструктура. Ниједна јавна установа нема обезбеђен прилаз лицима која су у инвалидским колицима.

Веома мали број деце ометене у развоју похађа предшколско образовање. При градској основној школи постоји специјално одељење од првог до осмог разреда. Тренутно у њему наставу похађа петоро деце различитог узраста. Према постојећим подацима ниједно дете није наставило даље образовање и оспособљавање. Опште је познато да због недостатка материјалних средстава (за превоз или смештај у граду), деца ометена у развоју са сеоских подручја или уопште не похађају наставу или похађају редовну основну школу, без адекватног рада са њима.

Деца ометена у развоју су корисници дечијег додатка - посебног додатка, а један број деце су корисници туђе неге и помоћи. Родитељи користе право на надокнаду зараде за време одсуствовања са рада због посебне неге детета.

Не постоји организован рад на едукацији просветних и здравствених радника за рад са децом ометеном у развоју.

На територији општине Нова Варош не постоји развојно саветовалиште.

Не постоје организовани програми и обуке ни за родитеље за рад са децом ометеном у развоју.

Не постоје никакви спортски, културни, ни садржаји забавног карактера, који ће анимирати и прихватити децу ометену у развоју и допринети да се превазиђе сегрегација којој су изложена.

Не постоје никакви облици рада, ни у школи а ни широј заједници који ће допринети зближавању те деце са осталом децом.”

Предложене су следеће акције:

1. „Идентификација деце ометене у развоју; подизање свести друштва о њиховим правима и потребама, радње усмерене ка развијању и употреби потенцијала деце ометене у развоју, организована помоћ и подршка локалне заједнице за њихово равноправно учешће у друштву
2. Обезбеђивање квалитетне здравствене заштите и рехабилитације деце ометене у развоју
3. Квалитетно образовање деце ометене у развоју - спровођење пилот програма и увођење експерименталних одељења која раде по принципу инклузивног образовања (инклузивна и полуинклузивна одељења);
4. Промовисање здравих стилова живота међу младима и адолесцентима - Повећање нивоа знања младих о значају чувања репродуктивног здравља и правремене употребе контрацептивних средстава”

Област здравствене заштите

Дом здравља Нова Варош у својој области деловања везано за младе у својој установи има Саветовалиште за младе у оквиру кога се држе различити програми и едукације везане за младе. Садржаје саветовалишта претежно користе ученици средњих школа који долазе на унапред одређене теме у саветовалишту и укључују се у групни рад. Такође Дом здравља спроводи предавања по школама на различите теме које су битне за младе : алкохолизам, наркоманија, болести зависности и сл.

Област културе

Од свог постанка па до данас Дом културе је био установа која је подржавала и одржавала рад са младима. Кроз њега у његових 40 година прошло је на хиљаде младих, који су оставили јак културни траг у животу нашег града. Дом културе је једина адекватно опремљена установа у граду, мисли се на простор, опрему и кадар, у којој се могу у потпуности реализовати сви културни пројекти. Зато се од младих и оних који раде са младима очекује да искористе овај потенцијал.

Што се тиче Дома културе и његовог рада са младима, ми планирамо секције и то:

1. Фолклорна секција - КУД који броји око 200 полазника узраста до 18 година;
2. Школа глуме - Дечији драмски студио који броји 30 полазника од 7 до 14 год.;
3. Школа музике – Мала тамбурашка банда, која би бројала око 20 полазника до 18 год.;
4. Школа плеса – Плесни клуб „ATTRACTIVE“ са око 40 полазника узраста до 18 год.;
5. Школа сликања – која би имала око 30 полазника узраста до 18 год..

Дом културе подржава и ван-културне активности младих тако што издаје просторије нововарошким спортским клубовима, агенцијама које одржавају курсеве страних језика, курсеве рачунара, нововарошким школама и осталим заинтересованима.

Дом културе има у свом плану (а то зависи од материјалних могућности), адаптирање и преправку некадашњег „клуба радника“ у „клуб младих“, у ком би

млади могли реализовати пројекте који нису горе наведени или пројекте који тек требају да буду осмишљени. Суштина рада и постојања „клуба младих“ би била та, да се укључи што већи број младих, да се ту износе предлози о новим правцима деловања, да „клуб младих“ буде карика између њихових жеља и наших могућности.

Библиотека „Јован Томић“ отворена 1948. године као Народна читаоница и библиотека у згради садашњег Комуналног предузећа „3. септембар“ а затим је премештена у просторије Општинске конференције Социјалистичког савеза.

Споразумом између Народне библиотеке и Дома културе 1969. године извршено је спајање Народне читаонице и библиотеке са Домом културе у једну културну установу под називом „Дом културе Нова Варош“.

Библиотека је издвојена 9. октобра 1997. године као посебна радна јединица у оквиру Дома културе. Као самостална установа регистрована је 1. октобра 2003. године под називом „Јован Томић“ Нова Варош и пресељена 1. новембра исте године у реновирану стару зграду Скупштине општине.

Библиотека данас има близу 35 хиљада књига. Завичајно одељење Библиотеке издвојено је као једна целина и има 611 књига са легатом Тика Љујића.

Библиотека „Јован Томић“ у оквиру својих активности има неке устаљене манифестације намењене младима:

- литерарни конкурс „Најлепша љубавна песма“. Учествоје око 20 песника из целе Србије. Уз добре награде и смештај учесника Нова Варош би могла постати „сазвежђе песника“;
- такмичење у лепом говору. Учествоју ученици основних школа из Нове Вароши, Бистрице и Акмачића (од 10 до 15 ученика) и Гимназије (око 10 ученика). Од пре три године учествују и одрасли у беседништву, истина у мањем броју. Ова манифестација, уз добар маркетинг и спонзоре, могла би имати шири одјек;
- Огранак Вукове задужбине окупља заинтересоване ученике (из Бистрице, Акмачића, Нове Вароши и Гимназије „Пиво Караматијевић“) око програма народног стваралаштва. Учешће узме до 50 ученика, а жеља нам је да проширимо активност и да објављујемо књиге и снимамо филмове везане за традицију нашег краја;
- Школа глуме основана заједно са ОШ „Живко Љујић“. Учествовало је двадесет једно дете узраста од 3. до 7. разреда и спремили представу „Ма шта ми рече“ на стихове Љубивоја Ршумовића. За наредну годину планирана је представа са средњошколцима. Планови су и да се оснује школа гусала у оквиру Огранка Вукове задужбине, млади библиотекари, играоница, компјутерски библиотечки центар, како би Библиотеке била што привлачнија за младе.

Библиотека је увек спремна да изађе у сусрет младима који имају нове идеје занимљиве за житеље нашег града.

Област спорта

Спортски савез Нове Вароши који је недавно основан умрежио је све клубове и спортска удружења у којима су млади корисници програма. Циљ

спортског савеза је да поред умрежавања спортских клубова мотивише младе на активно бављење спортом како би избегли утицај порока данашњице и штетних утицаја средине.

Деловање локалне самоуправе у односу на младе

Локална самоуправа је предузела кораке ка побољшању сарадње са младима кроз оснивање Канцеларије за младе, као и кроз систематизацију Општинске управе у оквиру које постоји радно место за Канцеларију за младе. ЈС пружа подршку младима кроз активности КЗМ и на тај начин помаже афирмацију младих на здраве стилове живота.

Канцеларија за младе у протеклом периоду од године дана рада је обухватила све чиниоце који су у директној и индиректној вези са младима, остварила сарадњу са средњим и основним школама и представницима парламената. Током претходног периода КЗМ је обухватила око 250 младих који су користили садржаје и програме и директно учествовали у реализацији истих. КЗМ је препозната од стране младих као део ЈС који је у директној вези са младима. Семинари на различите теме: болести зависности, AIDS, алкохолизам, наркоманија, здравље младих, глас младих, репродуктивно здравље, писање пројеката, вршњачке едукације, омладинско предузетништво и др као и ликовне колоније, журке, омладинске акције, турнири у малом фудбалу, одбојци, кошарци итд само су део садржаја које свакодневно КЗМ нуди младима. По први пут у Новој Вароши кроз КЗМ је развијена свест о значају младих и њиховој улози у друштву која је раније била занемарена.

Деловање организација цивилног друштва у односу на младе

ОЦД у Новој Вароши мало су заступљене, тачније постоји само једна организација која није у вези са младима и не спроводи програме за младе. Кроз Канцеларију за младе и партнерства са организацијама цивилног друштва из суседних градова у оквиру пројеката за младе спроводе се активности.

4. Резултати партиципативног процеса планирања

а. Општа запажања о стању у заједници са фокусом на младе

На основу добијених резултата из процеса планирања, могуће је изнети општи преглед стања, на следећи начин:

Анализа локалних актера у заједници, представља увид у стање заједнице као оквира у коме млади делују, као и почетни увид у међусобне односе на ралацији социјални актери међу собом по питању младих, и социјални актери у односу на младе. SWOT анализа је показала да млади сматрају да расположиви потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја који би обезбедио и услове за њихов развој и ангажовање у заједници, као неопходан услов за останак у Новој Вароши. Они позивају представнике социјалних актера у заједници да вербално залагање за њихов останак и повратак оних који су отишли замене конкретним корацима за превазилажење свеукупно тешког и по све чланове заједнице, дестимулативног стања у Новој Вароши. С друге стране, локални социјални актери препознају капацитет младих као потенцијал развоја и очекују од

њих иницијативу, већи степен залагања и спремни су пружити подршку како би дошло до конкретизације предложених активности.

b. Стратешка улога и одговорност социјалних актера у процесу развоја младих у заједници кроз изјаве о визијама и мисијама

Учесници у процесу дефинисали су визију заједнице, као и улоге (мисије) појединих социјалних актера у остварењу ове визије.

Изјава о визији

Нова Варош је 2015. године плански организована и уређена средина у свим областима друштвеног живота, са развијеним свим потребним условима за развој, останак и повратак младих.

- Заједница младих, лепих и здравих људи, који су имали прилику да се образују и стекну дипломе образовних профила који ће им омогућити да се активно укључе у живот и рад заједнице
- Заједница без сиромаштва, искоришћеног природног потенцијала стављеног у функцију развоја заједнице кроз различите привредне активности и процват туризма, информатички писмена и опремљена, што ће све обезбедити висок животни стандард свих становника и средства за нове идеје
- Заједница која нуди могућност здравог живота, стециште учених људи, заједница у којој се негује толеранција, хетерогена мишљења и добре идеје

Кратка изјава о визији:

Одисеја Нове Вароши 2015. године: Нова Варош - Нова шанса за нову будућност.

Мисија младих и Канцеларије за младе – изјава

- Препознавање капацитета младих и њихово унапређење
- Рад на реализацији сопствених потенцијала без обзира на место живљења
- Добре идеје, могућност презентовања идеја у заједници, волонтерски рад
- Развијена свест младих о улози и одговорности у променама у заједници
- Организовано деловање у заједници у циљу стављања капацитета младих у функцију развоја заједнице
- Лобирање и јавно заговарање за бољи статус младих у заједници
- Учествовање у формирању система вредности у заједници
- Ангажовање на промовисању нових система вредности и стандарда у понашањима институција и грађана
- КЗМ ће радити на заступању интереса младих и већем учешћу младих

Мисија институција и ОЦД - изјава

Институције ће у сарадњи са ОЦД:

- Истражити стање младих у заједници
- Развити базе података - DevINFO
- Промовисати здраве стилове живота

- ЛС ће развијати оне своје потенцијале који могућују запошљавање младих у великом броју
- Омогућити образовање које користи методе рада прилагођене развојним потребама младих при чему су образовни профили прилагођени стварним потребама заједнице. Признати неформално образовање и ставити га у функцију развоја
- Подржавати развој потенцијала младих кроз различите програме и пројекте уз обавезно учешће младих – подстицајни програми за школовање и запошљавање младих. ЛС ће издвајати средства за подршку креативним програмима и идејама младих
- Развијати програме и услуге који омогућују пуно укључивање младих из сеоских средина
- ЛС ће радити на обезбеђивању адекватних услова живота за све грађане са посебним акцентом на особе са инвалидитетом и друге маргинализоване групе (здравство, безбедност, образовање, култура, спорт).
- Развијати процедуре које омогућују економично и ефективно заједничко деловање институција

Вредности и договорена понашања

Вредности	Опис понашања које подржава вредност
Солидарност/хуманост	Учешће у решавању проблема других самоницијативно и без накнаде (пружање материјалне и моралне подршке).
Разумевање/толеранција	Прихватање и поштовање различитости (неугрожавање права друге особе на индивидуланост све док та особа не угрожава права других).
Добровољност/волонтеризам	Улагање свог времена и рада у циљу постизања заједничке добити (носити добру вољу увек са собом).
Одговорност/марљивост	Испуњавање преузетих обавеза и преузимање одговорности за ток и резултат рада.
Поштење	Понашање у складу са договореним системом вредности.
Тачност	Увид у своје и туђе време.
Аутентичност/индивидуалност	Понашање у складу са собом (својим вредностима, емоцијама, ставовима).
Истрајност	Неодустајање од планираног, задатог, деловање до постигнућа циља.

5. Пресек стања младих и саме општине Нова Варош исказан кроз преглед резултата SWOT анализе

Применом SWOT анализе са елементима PESTE анализе добијен је обједињен и од учесника дефинисан преглед снага и слабости у ресурсима. Такође су дефинисане прилике које погодују развоју младих и развоју заједнице у целини, као и препреке у ширем окружењу које могу представљати ризике за имплементацију Стратегије и Акционог плана за младе. Резултати SWOT анализе укључују информације из политичке, економске, социјалне, технолошке и еколошке области (PESTE анализа), у мери у којој су учесници проценили да су у корелацији са укупним будућим развојем општине Нова Варош.

SWOT анализа

Снаге:	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Велики број младих са различитим талентима и знајима: техничко, науке, право, медицина, језици, информатичка писменост, туристички техничари (20) • Спремност младих на ангажовање и постојање КЗМ и интерсовање младих за учешће у њеном раду (23) • Млади који су пореклом из Нове Вароши а који живе и раде ван Нове Вароши (0) • Постојање ЛПА за децу, ревизија Стратегије одрживог развоја која предвиђа израду Акционог плана за младе чија је израда у току (6) • Постојање ОЦД (1) • Потенцијал за развој заједнице као основа за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води (20) • Културно наслеђе, постојање Дома културе (15) • Мала заједница у којој се кроз дневне контакте и познанства може лакше организовати (2) • Доступност информационих технологија (0) • Постојање високе пословне школе (0) • Буџетски опредељена средства за децу и младе (2) • Клубови за тимске спортове (4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја (24) • Туристички потенцијал заједнице није стављен у функцију на начин да је економски исплатив --Програми за развој туризма нису у функцији, а и недостају поједини програми неопходни за озбиљан развој туризма у заједници (непостојање агенције за туризам) (0) • Образовни профили нису усклађени са потребама заједнице а и где јесу постоје специфични проблеми као што је проблем младих који након завршетка средње школе стичу звање туристичког техничара али не и лиценцу туристичког водича, па се поставља питање шта им диплома туристичког техничара уопште значи (8) • Недостају едукативни програми и за младе и за представнике институција и организација -Недовољна је мотивисаност како младих тако и других чланова заједнице за учешће како у едукативним програмима тако и активностима (19) • Заједница у довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (ад хоц решења) (18) • Недовољан је број ОЦД и мали је број оних које су активне (1) • Несхватање једног дела заједнице

	<p>колике су и које су све предности коришћења информационих технологија (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостопне су информације од јавног значаја (0) • Недостатак одговорности код социјалних актера (0) • Лоша инфраструктура, градски и међуградски саобраћај (4) • Лоша информатизација школа и осталих институција (0) • Немогућност приступа интернету за младе који живе на селу (0) • Непостојање институција које би се бавиле истраживањем и развојем (0) • Непостојање клубова за младе (10) • Недостатак алтернативних програма за стицање знања, упражњавање хобија и сл. (2) • Недостатак кадрова за креативни рад са младима (музика, ликовно и сл.) (0) • Недостаатк програма стипендирања и запошљавања младих (8)
<p>Прилике</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постојање стратегија за младе као и других стратегија које су од утицаја на децу и младе (0) • Приступ фондовима намењим младима (24) • Добра сарадња са надлежним министарствима (14) • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД (24) • Постојање организација младих на националном и мешународном нивоу-Близина граница суседних држава (24) 	<p>Препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ограниченост капацитета за приступ информационим технологијама (0) • Нестабилна политичка ситуација • Лоша економска ситуација (од локалне до глобалне) • Лоша „крупна“ инфраструктура, што отежава искоришћавање потенцијала општине Нова Варош • Лоша законска решења и неадекватна имплементација истих (не стимулишу развој приватног предузетништва, не спречавају малолетнички и сваки други криминал, нестимулативна пореска политика, итд.). (0) • Регионална неповезаност -Удаљеност од Београда

6. Анализа програма, пројеката и услуга од значаја за младе

Анализиране су оне стратегије, програми, права и услуге различитих социјалних актера, а који су процењени као важни за развој младих а тиме и заједнице у целини, било да су саставни део садашњег деловања социјалних актера или су у фази планирања њиховог будућег деловања. Резултати анализе у себи садрже информације о квалитету програма, пројеката и услуга, из чега следе и смернице за превазилажење уочених недосатака.

У ту сврху, као инструмент за анализу, коришћена је табела прилагођена потребама процеса планирања и учесницима процеса. У колони процене о наставку програма, пројекта или услуге, коришћени су следећи знакови: стрелица ↑ значи наставити програм, пројекат или услугу, симбол 0 значи да је престала потреба за програмом, пројектом или услугом, односно да је испуњена њихова сврха, и стрелица ↓ значи да се ради о програму, пројекту или услузи које треба укинути, јер ресурси који се улажу не постижу планирани резултат.

Анализом нису обухваћене сви програми, пројекти и услуге на терену већ само они који су од стране учесника препознати важнима за унапређење квалитета живота младих у заједници.

Следи табела са резултатима анализе:

Анализа и процена

(до) садашњих програма, пројеката и услуга од стране младих и свих социјалних актера-рад у великој групи

Програм/услуга/стратегича	Наставити/ Укинути ↑ 0 ↓	Оцена 1-5	Образложење оцене
Стратегија одрживог развоја 2000-2010	0	3-4	<p>Позитивно: Предвиђени циљеви су готово у потпуности остварени, уочени су проблеми који ће бити предмет разматрања приликом израде Стратегије одрживог развоја 2010-2020.</p> <p>Негативно: У Стратегији одрживог развоја 2000-2010 млади нису обухваћени као засебна циљна група. На имплементацију Стратегије одрживог развоја 2000-2010 утицали су ризици из окружења (смањена средства донатора, нестабилна политичка ситуација, смањен буџет локалне самоуправе).</p>
Стратегија одрживог развоја 2010-2020	↑	5-4	<p>Позитивно: Укљученост младих и КЗМ у израду Стратегије одрживог развоја 2010-2020, као и чињеница да ће Акциони план за младе бити допуна Стратегије одрживог развоја 2010-2020.</p> <p>Негативно: Слаба информисаност о изради Стратегије одрживог развоја 2010-2020.</p>
Акциони план за децу	↑	3-4	<p>Позитивно: Приликом израде Акционог плана за децу спроведено је свеобухватно истраживање</p> <p>Негативно: За сада није уочено, важна ће бити подршка имплементацији од стране социјалних актера.</p>
Саветовалиште за младе (у организацији Дома здравља и уз подршку	↑	4	<p>Позитивно: Овај програм је иницирао партнерство и добру координацију локалних социјалних актера. Програм је креативан што је један од разлога доброг одзива младих.</p>

УНИЦЕФ-а)			Негативно: Недовољан је обухват младих и евидентан је недостатак техничке опреме.
Служба за превентивни рад (средњошколци)	↑	3-4	Позитивно: Предавања у школама се одржавају на регуларној бази, на теме као што су: ризична понашања, сексуално преносиве болести и болести зависности). Негативно: Застарео је програм (датира из 90-тих година прошлог века) и недостају техничка средства.

Анализа и процена

(до) садашњих програма, пројеката и услуга од стране младих

Програм/услуга/стратегиија	Наставити/ Укинути ↑ 0 ↓	Оцена 1-5	Образложење оцене
Образовни програми	↑	4	<p>Позитивно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - омогућавају формално образовање - основа су за даље школовање (гимназија) - квалитетно образовање у целини <p>Негативно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мањак ученика - школовање за занимања са којима се теже долази до запослења (туристички техничари без лиценце за туристичког водича, информатичари) - неразноврсност образовних програма - недовољна техничка опремљеност школа - традиционалан начин предавања (ex цатедра) - непостојање сарадње између средњих школа - лоше функционисање ђачког парламета (у техничкој школи је у функцији док у гимназији није јасно да ли је уопште у

			функцији)
Програми и услуге КЗМ	↑	4	Позитивно: - подршка локалне самоуправе - подршка школа и младих - повезивање и укључивање младих - боља комуникација и информисаност младих - повећан број културних програма - обележавање важних датума - едукације и укључивање младих у разне пројекте - повећање солидарности међу младима Негативно: - слаба подршка родитеља и грађана у целини - неразумевање и изостанак подршке појединих професора - изостанак учешћа родитеља, професора и грађана у израду програма КЗМ - нерешено питање простора шаховског клуба
Спортски програми	↑	2	Позитивно: Могућност бављења спортом Негативно: - недостају средства за организовање такмичења као и одлазак на такмичења - недостаје простор за тренирање - недовољан је стручан кадар - евидентно је непрепознавање општег интереса заједнице за развој спорта - присутна је протекција по социјалном статусу - слаба је промоција спорта међу најмлађима
Културни програми	↑	4	Позитивно: Постојање различитих секција. Негативно: - недостају материјална средства - недостаје простор - непостојање јавних манифестација (нема представа, биоскопа)

			<ul style="list-style-type: none"> - непостојање музеја - неистражен степен заинтересованости младих за културне догађаје и разлози њихових неукључења у постојеће програме.
--	--	--	--

**Анализа и процена
(до) садашњих програма, пројеката и услуга од стране представника институција**

Програм/услуга/стратегиија	Наставити/ Укинути ↑ 0 ↓	Оцена 1-5	Образложење оцене
Програми образовања	↑	2	Позитивно: - добри услови за рад - ученици поштују професоре Негативно: - професори не поштују ученике - присутно је кршење дечијих права - вршњачко насиље - неусклађеност образовних профила са потребама заједнице - нестручан кадар у заједници - неразумевање о важности ваншколских активности
Културни програми	↑	3	Позитивно: - добар одазив младих (фолклор, плесна школа) - добри технички услови - подршка креативним иницијативама - добра сарадња – међуопштинска, међурегионална и међудржавна (Мађарска, Босна и Херцеговина, Црна Гора) - завидан ниво продукције, сцене и сл. - велики број младих који волонтирају на организацији

			<p>Фестивала</p> <p>Негативно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатак кадрова - недостатак финансијских средстава - недовољна је подршку заједнице културним програмима - недовољан је одзив на поједине програме (ликовни, музички, језички).
Програми Црвеног крста	↑	4	<p>Позитивно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - добровољно давалаштво (крви) и добар одазив младих - едукација из прве помоћи - промоција волонтерског рада - организовано спасилаштво на води - организована горска служба спашавања <p>Негативно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недовољна финансијска средства - слаба техничка опремљеност - недовољан стручни кадар - неспремност заједнице да препозна потенцијал деловања Црвеног крста и програма које нуди
КЗМ	↑	4	<p>Позитивно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за 9 месеци постојања КЗМ је успешно реализовала 23 активности: семинари, организовање друштвеног живота за младе, рад на вршњачкој едукацији, едукација на тему писања пројеката, едукација на тему развоја капацитета и сл.) - одлична сарадња са свим социјалним акатерима у заједници - довољна финансијска средства <p>Негативно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - несхватање дела заједницео стварној улози и делокругу рада КЗМ - недостатак простора за активности - неспремност школа да подрже учешће ученика у активности

			КЗМ
Програми ЛС	↑	2-3	Позитивно: - постојање волонтерског рада - постојање услужног центра (неопходна су унапређења) - награђивање даровитих ученика - програми стипендирања студената - програми пронаталне стимулације (за свако дете) Негативно: - одлуке се доносе по политичкој линији а не на основу процене базиране на стручности - кадар се бира на основу политичке опредељености а не на основу стручности (кадар који доноси одлуке) - присутне су нерегуларности приликом запослења волонтера који остају по политичкој опредељености или на основу родбинских и пријатељских веза а не по основу стручности - гледано у целини ЛС је гломазан апарат који не прати потребе локалне заједнице.

Анализа и процена програма, пројеката и услуга указује на присуство различитог гледања младих и представника локалних социјалних актера на одређене програме и пројекте у заједници, као и различитост мишљења о функционисању појединих области друштвеног живота и деловању представника институција и организација у заједници. Ово указује на неопходност размене информација између локалних социјалних актера и младих, као и на потенцијал стварања партнерстава у циљу реализације постојећих програма, њиховог унапређења и планирању и имплементацији недостајућих програма, пројеката и услуга.

7. Анализа међусобних очекивања социјалних актера и препоруке за будућу сарадњу

Међусобни односи и сарадња свих социјалних актера у локалној заједници важан су ресурс и чине социјални капитал који, уз одговарајући приступ, треба да буде у функцији унапређења положаја и развоја свих група и развоја заједнице у целини. Непосредно сагледавање њихових односа омогућује боље уочавање расположивих потенцијала социјалних актера и предлагање акција за даљи развој међусобних односа исказаних кроз сарадњу и партнерства како у развоју нових програма тако и у прибављању финансијских средстава које сама заједница није у стању да обезбеди из сопствених извора. Многа решења у заједници траже и сарадњу са социјалним актерима из суседних општина, што улагања чини економичнима, а пружање услуга корисницима ефикаснима.

Анализирани су социјални актери који представљају различите секторе и системе у локалној заједници, а њихово деловање битно утиче на квалитет живота грађана, с тим да је за потребе израде ове Стратегије и Акционог плана нагласак направљен на деловању социјалних актера у односу на развој младих у Новом Пазару.

У ту сврху, као инструмент за анализу, коришћена је табела прилагођена потребама процеса планирања и учесницима процеса. Уз сваког наведеног социјалног актера кроз колону процене моћи наведена је његова моћ утицаја на успешност решавања области на коју се процес планирања односи, у овом случају у односу на развој младих у заједници, а коришћени су следећи знакови: слово В означава велику моћ, слово С средњу моћ, док слово М означава малу моћ. У следећој колони процењује се какав је став социјалног актера, симбол + означава позитиван став, симбол – означава негативан став, док симбол О означава неутралан став. У следеће две колоне наведена су међусобна очекивања социјалних актера из којих призилазе препоруке за акције наведене у последњој колони.

Следи табела са резултатима анализе међусобних очекивања социјалних актера и препоруке за развој њихове међусобне сарадње, а које су призашле из процеса стратешког планирања.

Анализа социјалних актера и њихова улога у развоју-од представника младих

Ко су?	Колика им је моћ? (в, 0, м)	Какав је њихов однос према нама? (+, -, 0)	Шта ми очекујемо од њих?	Шта они очекују од нас?	Шта нам је чинити (основа акционог плана)
					Препоруке/акције:
Медији	в	0	<ul style="list-style-type: none"> - Да пропрате акције младих - Објективно извештавање - Медијски простор за младе - Страницу у боји у локалним новинама 	<ul style="list-style-type: none"> - Информације о активностима младих - Занимљиве текстове/прилоге - Редовне извештаје 	<ul style="list-style-type: none"> - Организовати састанке са локалним новинама и упознати их са очекивањима - Унутар КЗМ именовати тим за сарадњу са медијима - Укључити локалну самоуправу у сарадњу медија и младих
Предузетничк и сектор	в	0	<ul style="list-style-type: none"> - Спонзорства - Донаторства - Техничку помоћ 	<ul style="list-style-type: none"> - Промоцију и рекламу у заједници - Предлоге за побољшање стања у заједници 	<ul style="list-style-type: none"> - Направити базу података локалних предузетника - Израдити програм сарадње - Представити предузетницима програм сарадње

Анализа социјалних актера и њихова улога у развоју-од представника институција

Ко су?	Колика им је моћ? (в, 0, м)	Какав је њихов однос према нама? (+, -, 0)	Шта ми очекујемо од њих?	Шта они очекују од нас?	Шта нам је чинити (основа акционог плана)
					Препоруке/акције:
Медији	с	+	- Да наставе да објективно информишу о дешавањима везаним за младе	- Редовно обавештавање о догађајима везаним за младе	- Активно сарађивати и одржавати добре контакте
Дом културе	м	+	- Што више културних садржаја: представе, филмови, концерти, секције.	- Активније учешће младих - Домаћински однос према Дому културе	- Планирати и реализовати заједничке пројекте
Полиција	в	+ - У неким ситуацијама позитиван, у неким негативан	- Да савесно обављају свој посао - Појачају контролу точења алкохола малолетним лицима - Да се активно укључе у израду и реализацију пројеката за младе	- Иницијативу - Повратне информације - Заједнички рад на побољшању опште безбедности и сигурности	- Искористити препознати потенцијал за сарадњу и укључити полицију у пројекте за младе

8. Кључни елементи SWOT анализе и процена употребљивости њихових релација за доношење стратешких одлука

Из свих резултата спроведених анализа, учесници у процесу одабрали су по четири кључна елемента, на којима ће се, сходно процени њиховог значаја, заснивати стратешке одлуке и дефинисати акције, односно први кораци који ће обезбедити имплементацију Стратегије и Акционог плана за младе. Кључни елементи су, како следи:

<p><i>Снаге:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Велики број младих са различитим талентима и знајима: техничко, науке, право, медицина, језици, информатичка писменост, туристички техничари • Спремност младих на ангажовање и постојање КЗМ и интересовање младих за учешће у њеном раду • Потенцијал за развој заједнице као основа за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води • Културно наслеђе, постојање Дома културе 	<p><i>Слабости:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја • Недостају едукативни програми и за младе и за представнике институција и организација -Недовољна је мотивисаност како младих тако и других чланова заједнице за учешће како у едукативним програмима тако и активностима • Заједница у довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (ад хоц решења) • Непостојање клубова за младе
<p><i>Прилике:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима • Добра сарадња са надлежним министарствима • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД • Постојање организација младих на националном и мешународном нивоу-Близина граница суседних држава 	<p><i>Препреке:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Нестабилна политичка ситуација • Лоша економска ситуација (од локалне до глобалне) • Лоша „крупна“ инфраструктура, што отежава искоришћавање потенцијала општине Нова Варош • Регионална неповезаност -Удаљеност од Београда

Одабрани кључни елементи укрштени су и направљена је процена јакости њихових релација.

9. Дефинисана питања кључна за будући развој младих у Новој Вароши

У подручју акција (комбинација снага и прилика) дефинисано је 12 кључних питања, којима је се већ сада могуће бавити улажући постојеће ресурсе и користећи већ постојеће прилике за њихово решавање (јер не захтевају додатна улагања, већ само оптимално коришћење постојећих ресурса). У подручју одбране није дефинисана ни једна кључна релација, односно кључно питање. То значи да постојеће неприлике у ширем окружењу битно не угрожавају постројеће снаге у заједници, али и то да те исте снаге уколико нису стављене одмах у функцију неће бити довољне да заједницу штите од неприлика из окружења, као што је шира економска криза и лоша државна и регионална инфраструктура. Исто тако, уколико се побољша ово стање у широј заједници, неће неминовно доћи и до побољшања у самој Новој Вароши, ако се постојећи ресурси не ставе у функцију (ресурси у младима и њиховој спремности да се ангажују у заједници, природни и културни потенцијални као основ за јачање економске области кроз нове приступе и нове делатности).

У подручју одлука (комбинација слабости и прилика) дефинисано је 7 кључних питања која потичу на решавање слабости и коришћење прилика, а одабране прилике то омогућују. Оваквим приступом ојачаће расположиви ресурси и амортизоваће се могуће штете. У супротном догодиће се штете дефинисане кроз подручје контроле штете са 4 дефинисана кључна питања. У овом случају, не само да се не развијају нови капацитети, већ се постојећи ресурси троше на ублажавање штете. Зато се хитним чини да Нова Варош промени досадашњу праксу у којој потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја, као и да заједница у довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (доносе се углавном ад хоц решења).

Може се закључити да ресурси Нове Вароши нису у већој мери угрожени спољним факторима већ превасходно унутрашњим чиниоцима.

Описано стање дато је прегледно у Табели кључних релација која следи и која је дала смернице за доношење стратешких одлука.

На тај начин добијена је следећа табела:

ТАБЕЛА УКРШТАЊА S.W.O.T. АНАЛИЗЕ

		ПРИЛИКЕ				ПРЕПРЕКЕ			
		1	2	3	4	1	2	3	4
		Приступ фондовима намењим младима	Добра сарадња са надлежним министарствима	Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД	Постојање организација младих на националном и мешународном нивоу-Близина граница суседних држава	Нестабилна политичка ситуација	Лоша економска ситуација (од локалне до глобалне)	Лоша „крупна“ инфраструктура, што отежава искоришћавање потенцијала општине Нова Варош	Регионална неповезаност -Удаљеност од Београда
СНАГЕ		АКЦИЈА				ОДБРАНА			
1	Велики број младих са различитим талентима и знајима: техничко, науке, право, медицина, језици, информатичка писменост, туристички техничари	XXX	XX	XXX	XX	X	X	X	X
2	Спремност младих на ангажовање и	XXX	XX	XXX	XXX	XX	X	XX	X

	постојање КЗМ и интерсовање младих за учешће у њеном раду								
3	Потенцијал за развој заједнице као основа за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води	XXX	XXX	XXX	XX	X	XX	XX	XX
4	Културно наслеђе, постојање Дома културе	XXX	XXX	XXX	XXX	XX	XX	X	X
	СЛАБОСТИ	ОДЛУКЕ				ШТЕТЕ			
1	Потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја	XXX	XXX	XX	XX	XXX	XXX	XX	XX
2	Недостају едукативни програми и за младе и за	XXX	XXX	XX	XX	X	XX	X	XX

	представнике институција и организација -Недовољна је мотивисаност како младих тако и других чланова заједнице за учешће како у едукативним програмима тако и активностима								
3	Заједница у довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (ад хоц решења)	XXX	XXX	XX	XX	XXX	XXX	X	XX
4	Непостојање клубова за младе	XXX	XX	XX	XX	X	XX	X	X

10. Стратешке одлуке као одговор на препозната кључна питања

Следе кључна питања и одговори на њих из којих произилазе смернице развоја и конкретне акције које треба предузети:

1. Кључно питање:

Како ставити снаге у функцију	У прилици:
<p>Велики број младих са различитим талентима и знајима: техничко, науке, право, медицина, језици, информатичка писменост, туристички техничари</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Пружити младима обуку за писање пројеката у формату који се тражи за поједине фондове. Пружити обуку и представницима институција за писање пројеката.</p> <p>Подстакнути младе на органозовано деловање кроз организације цивилног друштва.</p> <p>Развити механизме праћења конкурса фондова.</p> <p>Израда појединачних планова рада са младима сваког појединог социјалног актера како би се потенцијал талентованих младих ставио у функцију, са посебним акцентом на младе са потешкоћама у развоју.</p> <p>Партнерски наступ према фондовима намењеним младима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима - Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД <p>Упознати заједницу са Националном стратегијом за младе и Регионалном стратегијом развоја региона.</p> <p>Упознати заједницу са Стратегијом социјалне политике за Нову Варош, са нагласком на њен део који се бави младима и младима са потешкоћама у развоју.</p> <p>Истражити могућности за успостављање механизма препознавања и подршке талентованој деци.</p> <p>Успоставити механизме праћења наменског трошења средстава општине која су намењена програмима за младе.</p> <p>Да општина одвоји средства за запослење појединаца који би водили програме за младе, и прилагођене програме за младе са потешкоћама у развоју, у координацији са КЗМ</p>
Спремност младих на ангажовање и постојање КЗМ и интересовање младих за учешће у њеном раду	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>КЗМ би требала пратити конкурсе и информисати континуирано младе користећи средства комуникације најдоступнија младима као што је фејсбоок.</p> <p>КЗМ би требала да осмисли најбоље начине анимирања младих и трајнијег укључења у активности у заједници, и континуирано истраживати потребе младих и информисати заједницу у целини о резултатима истраживања, као и развијати тематске пројекте у складу са резултатима</p>

	<p>истраживања.</p> <p>Повећати степен информисаности заједнице о могућности младих.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД <p>Умрежавање КЗМ-а и организација младих, организовање заједничких дружења и акција. Организовати део активности у Новој Вароши.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постојање организација младих на националном и међународном нивоу-Близна граница суседних држава <p>Умрежавање КЗМ-а и организација младих, организовање заједничких дружења и акција. Организовати део активности у Новој Вароши. Укључити младе из суседних држава.</p>
<p>Потенцијал за развој заједнице као основа за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Развој партнерских пројеката, посебно за конкурисање на средства приступних фондова ЕУ, који би природни потенцијал заједнице ставили у функцију развоја заједнице и запошљавање младих. Обезбедити обавезно учешће средстава локалне заједнице.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добра сарадња са надлежним министарствима <p>Укључити министарства у развој партнерских пројеката и обезбедити њихову подршку.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД <p>Укључити се у регионалне пројекте и обезбедити учешће на међународним манифестацијама за младе.</p>
<p>Културно наслеђе, постојање Дома културе</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Културно наслеђе ставити у функцију промоције Нове Вароши и њеног потенцијала у целини, користећи средства фондова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добра сарадња са надлежним министарствима <p>Укључити надлежна министарства у развој пројеката и обезбедити њихову подршку.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препознавање проблема са којима се млади сусрећу на регионалном и другим нивоима -Могућност повезивања са другим општинама и регионима, партнерима, ОЦД <p>Културно наслеђе промовисати на регионалном нивоу и укључити га у регионалну туристичку понуду.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постојање организација младих на националном и међународном нивоу-Близна граница суседних држава

	Укључити организације младих у промоцију културног наслеђа Нове Вароши и његове промоције како унутар земље тако и ван ње, посебно у суседним државама.
--	---

2. Кључно питање:

Како решити слабости кроз	Следеће прилике:
Потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Активирати потенцијале заједнице за приступ фондовима како би се та финансијска подршка ставила у функцију развоја заједнице. Унапеређивати потенцијале заједнице.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добра сарадња са надлежним министарствима <p>Укључити надлежна министарства у активирање потенцијала заједнице и обезбедити њихову подршку.</p>
Недостају едукативни програми и за младе и за представнике институција и организација -Недовољна је мотивисаност како младих тако и других чланова заједнице за учешће како у едукативним програмима тако и активностим	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Организовати едукације за све све социјалне актере и младе. Радити на признавању неформалне едукације и њеном стављању у функцију развоја заједнице.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добра сарадња са надлежним министарствима <p>Укључити надлежна министарства у организовање едукативних програма и обезбедити њихову подршку за признавање неформалне едукације.</p>
Заједница у довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (ад хоц решења)	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Упознати заједницу са сложеностју проблема младих, као и са планским документима и њиховим приоритетима како би се потом могло наступити на фондове намењене младима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добра сарадња са надлежним министарствима <p>Укључити министарства у представљање Стратегије и Акционог плана за младе које би укључило и представљање Националне стратегије за младе. Организовати ширу медијску презентацију.</p>
Непостојање клубова за младе	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ фондовима намењим младима <p>Клубови за младе се могу финансирати од стране појединих фондова (средства амбасада исл.).</p>

3.Кључно питање:

Како ставити снаге у функцију	Одбране од следећих препрека:
Велики број младих	Ресурси Нове Вароши нису угрожени спољним факторима

са различитим талентима и знајима: техничко, науке, право, медицина, језици, информатичка писменост, туристички техничари	већ унутрашњим чиниоцима.
Спремност младих на ангажовање и постојање КЗМ и интересовање младих за учешће у њеном раду	Ресурси Нове Вароши нису угрожени спољним факторима већ унутрашњим чиниоцима.
Потенцијал за развој заједнице као основа за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води	Ресурси Нове Вароши нису угрожени спољним факторима већ унутрашњим чиниоцима.
Културно наслеђе, постојање Дома културе	Ресурси Нове Вароши нису угрожени спољним факторима већ унутрашњим чиниоцима.

4.Кључно питање:

Коју штету узрокују слабости	У следећим препрекама:
Потенцијали заједнице нису у довољној мери стављени у функцију развоја	<ul style="list-style-type: none"> • Нестабилна политичка ситуација Уколико се потенцијали заједнице не ставе у развој институција и професионалног рада који би постао резистентан на сталне политичке промене, нестабилна политичка ситуација ће стално негативно утицати на ток развоја општине Нова Варош, па тако и на положај и развој младих у заједници. • Лоша економска ситуација (од локалне до глобалне) Ако се потенцијале заједнице не стави у функцију планског и одрживог развоја Нове Вароши, неће бити могуће обезбедити сачувати ресурсе заједнице и континуитет у развоју.
Заједница у	<ul style="list-style-type: none"> • Нестабилна политичка ситуација

<p>довољној мери не препознаје сложеност и обим проблема младих (ад хоц решења)</p>	<p>Сложеност и обим проблема младих уз ад хоц решења и нестабилну политичку ситуацију у још већој мери ће допринети одласку младих из Нове Вароши.</p> <ul style="list-style-type: none">• Лоша економска ситуација (од локалне до глобалне) <p>Уз непрепознавање сложености и обима проблема младих (ад хоц решења) и лоше економске ситуације (од локалне до глобалне) посебно ће бити угрожене генерације младих.</p>
---	--

Стратешке одлуке

Стратешке одлуке засноване су, дакле, на дефинисаним кључним релацијама, односно питањима и односе се на четири подручја деловања, чији развој мора да буде усклађен и избалансиран.

I. Стратешке одлуке у односу на програме, услуге и обухват циљних група (Матрица 1)

Стратешки правац развоја активности, услуга, пројеката и програма: *Плански и организовано развијати заједницу у којој се негује толеранција, хетерогена мишљења и добре идеје, природни и културни потенцијали стављају у функцију развоја кроз различите привредне и друштвене активности, које треба да обезбеде висок животни стандард свих становника и средства за нове идеје које подржавају развој, останак и повратак младих у Нову Варош.*

Стратешке одлуке:

Област економије

- Укључити младе у економски и друштвени живот заједнице
- Велики број младих са различитим талентима и знајима ставити у функцију планирања и спровођења одрживог развоја заједнице (Стратегија одрживог развоја општине Нова Варош 2010-2020)
- Унапредити потенцијале заједнице како би се смањио одлив младих људи из економских разлога
- Укључити привреду заједнице у програме запошљавања младих
- Културно наслеђе промовисати на регионалном нивоу и укључити га у регионалну туристичку понуду.
- Створити услове који ће омогућити да се млади који се по завршетку студија врате у Нову Варош запосле у кратком року

Област образовања

- Развити програме и методе рада у образовним установама који подржавају младе у одрастању и развоју личности
- Дати младима прилику да се образују и стекну дипломе образовних профила који ће им омогућити да се активно укључе у живот и рад заједнице
- Усмерити средње школе на образовање потребних стручних профила
- Развити програме неформалног образовања младих који ће допринети развоју заједнице у целини
- Развити програме квантастивних активности које би младима омогућили да се активно укључе у економски и културни живот у Новој Вароши
- Развијати програме за талентоване младе који би помогли развој њиховог потенцијала
- Обезбедити учешће младих у креирању и спровођењу нових облика образовања и усвајања нових знања и вештина

Област социјалне заштите

- Планирати средства и програме развоја услуга за младе на локалном нивоу у складу са утврђеним потребама

- Успоставити свеобухватан систем социјалне заштите у складу са Стратегијом развоја социјалне заштите у Новој Вароши, Стратегијом развоја система социјалне заштите у Србији и Стратегијом за смањење сиромаштва у Србији

Област здравствене заштите

- Развити програме рада и услуге здравствене заштите и превентивног рада са младима
- Радити на унапређењу здравља младих

Област културе

- Унапредити културни и забавни живот младих у заједници као подршку останаку младих у заједници
- Подржати креативне иницијативе у области културе
- Укључити што већи број младих у креирање и конзумирање садржаја у култури
- Повећати број културних програма (позоришне и биоскопске представе, музејске поставке)

Област спорта

- Промовисати здраве стилове живота
- Подржати рад спортских друштава и клубова на начин да су спортске активности доступне свим младима без обзира на економски статус породице

Област деловања локалне самоуправе у односу на младе

- Подржати активан приступ младих у решавању проблема и креирању услова живота и рада у заједници
- Обезбедити имплементацију развојних стратегија
- Потенцијал младих ставити у функцију стварања
- обезбеђивању адекватних услова живота за све грађане са посебним акцентом на особе са инвалидитетом и друге маргинализоване групе (здравство, безбедност, образовање, култура, спорт).
- Подржати рад Канцеларије за младе на осмишљавању најбољег начина анимирања младих и њиховог трајнијег укључења у активности у заједници
- Континуирано истраживати потребе младих и информисати заједницу у целини о резултатима истраживања, као и развијати тематске пројекте у складу са резултатима истраживања.

Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе

- Подстакнути младе на органозовано деловање кроз организације цивилног друштва.
- Укључити организације младих у промоцију културног наслеђа Нове Вароши како унутар земље тако и ван ње, посебно у суседним државама
- Размењивати знања и искустава унутар цивилног сектора на нивоу шире заједнице о начинима укључивања младих

II. Стратешке одлуке у односу на унутрашње капацитете пружалаца услуга (Матрица 2)

Стратешки правац развоја капацитета социјалних актера: *Развијати укупне капацитете заједнице и сваког социјалног актера понаособ у знањима и новим приступима у пружању подршке младима и развоју њихових потенцијала.*

Стратешке одлуке:

Област економије

- Развијати укупне економске капацитете заједнице као могућност за запошљавање младих
- Градити капацитете младих у знањима и вештинама потребним за савремене начине посовања
- Подржавати развој потенцијала младих кроз различите програме и пројекте уз обавезно учешће младих – подстицајни програми за школовање и запошљавање младих

Област образовања

- Радити на осавремењавању опреме, просторних капацитета и метода рада у средњим школама
- Унапредити стручно усавршавање наставника и праксу програмирања и планирања рада наставника
- Ојачати васпитне компоненте у наставном процесу

Област социјалне заштите

- Ојачати капацитете носилаца програма социјалне политике намењене младима
- Промовисати филантропију у заједници
- Подржати оснивање клубова за младе у месним заједницама у градским и сеоским срединама као подршку социјалном укључивању младих из маргинализованих група

Област здравствене заштите

- Укључити капацитете здравствене установе у рад са младима на здравственој заштити и превентивном раду
- Повећати обухват младих саветовалишним радом
- Побољшати техничку опремљеност Саветовалишта за младе

Област културе

- Ставити у пуну функцију стручне и просторне капацитете Дома културе као центра за усмеравање младих ка правим вредностима и активном деловању у области културе
- Обезбедити простор у ком би млади могли реализовати пројекте

Област спорта

- Обезбедити простор и другу инфраструктуру за подизање квалитета живота младих у области спорта
- Организовати спортске манифестације на локалном и регионалном нивоу

Област деловања локалне самоуправе у односу на младе

- Унапређивати капацитете локалне самоуправе за активно укључивање младих у рад локалне самоуправе
- Ојачати капацитете локалне самоуправе за имплементацију развојних стратегија
- Обезбедити потребне просторне и кадровске капацитете Канцеларије за младе
- Спровести едукације запослених у локалној самоуправи у складу са потребама утврђеним развојним стратегијама и акционим плановима
- Подржати спровођење едукација намењених младима
- Укључити капацитете младих незапослених кадрова у неформалне едукације и акције у заједници

Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе

- Подржати развој капацитета младих за ангажовање у ОЦД

III. Стратешке одлуке у односу на заједничко деловање у заједници (Матрица 3)

Стратешки правац развоја социјалног капитала: *Развијати процедуре које омогућују економично и ефективно заједничко деловање институција у раду са младима и ставрању могућности за њихово активно и одговорно деловање у заједници*

Стратешке одлуке:

Област економије

- Подстицати предузетнике да се укључе у акције од општег добра за заједницу

Област образовања

- Подстицати комплементарно коришћење ресурса средњих школа
- Укључити друге социјалне актере у заједници у процес подизања квалитета наставе и увођење нових метода рада са младима
- Укључити родитеље, професоре и грађане у израду програма КЗМ

Област културе

- Обезбедити подршку заједнице културним програмима намењеним младима
- Развијати међуопштинску, међурегионалну и међудржавну (Мађарска, Босна и Херцеговина, Црна Гора) сарадњу у области културе и културни манифестација за младе

Област спорта

- Промовисати спорт у заједници и његову улогу од општег интереса за развој младих
- Укључити остале социјалне актере у заједници у развој спортских програма који подржавају здрав начин живота младих

Област рада локалне самоуправе

- Унапредити сарадњу различитих социјалних актера у пружању заштите и подршке младима
- Обезбедити подршку добрим идејама
- Омогућити презентовање идеја у заједници

- Подржати умрежавање КЗМ-а и организација младих, организовање заједничких дружења и акција.
- Ангажовати се на промовисању нових система вредности и стандарда у понашањима институција и грађана
- Увести праксу израде годишњег плана рада са младима сваког појединог социјалног актера како би се потенцијал талентованих младих ставио у функцију

Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе

- Укључити ОЦД у рад са институцијама на програмима намењеним младима
- Подржати спровођење програма који омогућују развој креативних потенцијала младих
- Промовисати у заједницу улогу цивилног сектора у подизању квалитета живота младих
- Упознати заједницу са потенцијалом деловања Црвеног крста и програма које нуди

IV. Стратешке одлуке у односу на финансирање (Матрица 4)

Стратешки правац деловања у планирању, прибављању и одговорном управљању средствима намењеним развоју: *Активирати потенцијале заједнице за приступ фондовима и обезбеђивање финансијске подршке за развој заједнице, висок животни стандард свих становника и средства за нове идеје*

Стратешке одлуке:

- Успоставити механизме прикупљања средстава из различитих фондова
- Одговорно управљати средствима локалне заједнице
- Обезбедити финансирање програма и пројеката за младе
- Планирати средства у локланом буџету намењена младима у складу са усвојеним планским документима
- Партнерски наступати према фондовима намењеним младима

11. Мониторинг и евалуација имплементације Стратегије

Улога носилаца Стратегије и других социјалних актера у оквиру њихових надлежности је да, након усвајања Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши, врше мониторинг и евалуацију спровођења стратешких одлука.

Мониторинг и евалуација реализоваће се у континуитету и по динамици која ће обезбедити праћење реализације свих активности предвиђених стратешким планом и планом имплементације садржаним у матрицама од 1 до 4, и по потреби радиће се неопходне корекције. Партиципативним мониторингом и евалуацијом обезбедиће се директан утицај актера у локалној заједници на садржај и квалитет имплементације Стратегије и Акционог плана.

Мониторинг и евалуација треба да обезбеде:

- Праћење и процену имплементације Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши
- Праћење и процену успешности предвиђених активности

- Праћење и процену укључивања различитих социјалних актера и њихових капацитета за спровођење договорених активности
- Процену стратегије са аспекта степена остварености партнерства међу кључним актерима одговорним за спровођење Стратегије и Акционог плана за младе у Новомј Вароши
- Процену Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши са аспекта доприноса решавању питања која су у документима означена приоритетним за младе
- Процену Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши са аспекта одрживости и развојности свих сегмената стратегије

Методe мониторинга и евалуације су евиденција програма, пројеката и услуга, анализа докумената (протоколи, акциони планови, пројектни предлози, извештаји) и анализа медијских записа (билтени, ТВ и радио прилози, новински чланци, веб презентације, и сл.), испитивање јавног мњења о ефектима имплементације Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши; присутност информација о реализацији Стратегије у медијима.

Мониторинг се ослања на садржај и временски распоред плана активности, како је наведено у матрицама 1-4.

Евалуација се ослања на резултате мониторинга и треба да одговори на питања:

- У којој мери је дошло до испуњавања постављених резултата?
- Какав утицај програма, пројекти и услуге имају на кориснике?
- Каква се квалитативна промена догодила код циљних група?

Евалуација треба да прати дефинисане индикаторе и мери резултате који су од значаја за младе и као такви су предвиђени у Стратегији и Акционом плану за младе у Новој Вароши. Резултати евалуације требали би да дају смернице за даљу имплементацију Стратегије, укључујући и евантуалне измене и допуне оних делова Стратегије за које резултати и процена промењених околности покажу да је потребно. Имплементација ове Стратегије ће на делу показати домете примене принципа партиципативног планирања и увођења иновативних решења у раду на унапређењу положаја младих, што је могуће даље користити као модел добре праксе у другим општинама и градовима у Србији..

Извештаји мониторинга и евалуације требало би да се раде на крају сваке године и презентују социјалним актерима у Новој Вароши. Финална евалуација Стратегије и Акционог плана за младе у Новој Вароши обавила би се на крају 2012. године.

12. Акциони план - Матрице 1-4

Израдом Акционог плана структурираног у 4 матрице за имплементацију, постигнута је операционализација приоритетних стратешких одлука, договорене су одговорности за њихово спровођење, направљена оквирна процена капацитета и потребних додатних ресурса, као и основ за финансијску пројекцију за планирани период.

Матрица 1 РАЗВОЈ ЛОКАЛНИХ ПРОГРАМА, ПРОЈЕКТА И УСЛУГА ЗА РАЗВОЈ МЛАДИХ У ОПШТИНИ НОВА ВАРОШ

Стратешки правац 1:	Плански и организовано развијати заједницу у којој се негује толеранција, хетерогена мишљења и добре идеје, природни и културни потенцијали стављају у функцију развоја кроз различите привредне и друштвене активности, које треба да обезбеде висок животни стандард свих становника и средства за нове идеје које подржавају развој, останак и повратак младих у Нову Варош.				
Стратешки циљеви	Оперативни циљеви (резултати)	Индикатори	Акције	Ко је одговоран?	Време реализације:
<p>Област економије</p> <p>Укључити младе у економски и друштвени живот заједнице</p> <p>Велики број младих са различитим талентима и знајима ставити у функцију планирања и спровођења одрживог развоја заједнице (Стратегија одрживог развоја општине Нова Варош 2010-2020)</p> <p>Унапоређивати потенцијале заједнице како би се смањио одлив младих људи из економских разлога</p> <p>Укључити привреду заједнице у програме запошљавања младих</p> <p>Културно наслеђе промовисати на регионалном нивоу и укључити га у регионалну туристичку</p>	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђено је учешће већег броја младих у изради Стратегије одрживог развоја општине Нова Варош Развојне стратегије и Акциони план за младе утемељени су на реалним околностима и спроводиви 	<ul style="list-style-type: none"> Документ Стратегије одрживог развоја 2000-2010 (млади обухваћени као засебна циљна група) Извештај о спровођењу усвојених стратегија Извештај о спровођењу Акционог плана за младе 	<ul style="list-style-type: none"> Спровестин ревизију Стратегије одрживог развоја општине Нова Варош Приликом рада на ревизији Стратегије одрживог развоја њен део који се односи на младе усклади са Акционим планом за младе Ставити у пуну функцију потенцијал за развој заједнице као основ за запошљавање младих: природни потенцијал и здраво окружење, посебне погодности за развој зимских (жичара) и спортова на води Спремност младих на ангажовање ставити у функцију промовисања културног наслеђа 	<p>ЛС</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>Туристичка организација</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013</p>

<p>понуду.</p> <p>Створити услове који ће омогућити да се млади који се по завршетку студија врате у Нову Варош запосле у кратком року</p>					
<p>Област образовања</p> <p>Развити програме и методе рада у образовним установама који подржавају младе у одрастању и развоју личности</p> <p>Дати младити прилику да се образују и стекну дипломе образовних профила који ће им омогућити да се активно укључе у живот и рад заједнице</p> <p>Усмерити средње школе на образовање потребних стручних профила</p> <p>Развити програме неформалног образовања младих који ће допринети развоју заједнице у целини</p> <p>Развити програме</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Уведене нове интерактивне методе рада са децом и младима • Развијени програми за младе који би им помогли у стицању знања и искустава потребних за запошљавање • Развијени програми инклузије младих из маргинализованих група као логични наставак имплементације Локалног плана акције за децу у Новој Вароши • Ученички парламент сатвљен у функцију пуног учествовања младих у процесу образовања 	<ul style="list-style-type: none"> • Нови наставни програми у средњим школама • План додатних едукација намењених младима • Планваннаставних активности за младе • Број младих укључених у ваннаставне активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинисати потребе за образовним профилима у складу са Стратегијом одрживог развоја општине Нова Варош Ускладити школске програме са утврђеним потребама за различитим занимања • Преиспитати програме школовања за занимања са којима се теже долази до запослења (туристички техничари без лиценце за туристичког водича, информатичари) • Подржати функционисање Ученичког парламента <ul style="list-style-type: none"> • Укључити средње школе које би у сарадњи са НСЗ радиле на програмима преквалификације и доквалификације, а у складу са планом развоја туризма и руралног развоја <ul style="list-style-type: none"> • Увести нове методе наставе и интерактивни рад са младима (радионице, активна 	<p>Средње школе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>Ученички парламент</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013</p>

<p>кваннаставних активности које би младима омогућили да се активно укључе у економски и културни живот у Новој Вароши</p> <p>Развијати програме за талентоване младе који би помогли развој њиховог потенцијала</p> <p>Обезбедити учешће младих у креирању и спровођењу нових облика образовања и усвајања нових знања и вештина</p>			<p>настава)као подстицај креативности и истраживачком духу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развити програме прилагођене различитим интересима младих • Укључити младе из маргинализованих група у редовно средњошколско образовање и друге образовне програме које нуди заједница • Увести програме обуке о предузетништву • Развити програме за талентоване младе 		
<p>Област социјалне заштите</p> <p>Планирати средства и програме развоја услуга за младе на локалном нивоу у складу са утврђеним потребама</p> <p>Успоставити свеобухватан систем социјалне заштите у складу са Стратегијом развоја социјалне заштите у Новој Вароши, Стратегијом развоја система социјалне заштите у Србији и Стратегијом за смањење</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развијена мрежа превентивних програма и услуга заштите младих једнако доступна младима и у граду и на селу • ОЦД укључене у мрежу пружалаца услуга из области социјалне заштите намењених младима 	<ul style="list-style-type: none"> • Програми и услуге из области социјалне заштите намењени младима 	<ul style="list-style-type: none"> • Увести рад Саветовалишта за младе са проблемима у породици • Радити на јачању родитељских компетенција • Радити на самњењу вршњачког насиља у школама • Из локалног буџета издвојити средства за пружање помоћи сиромаштвом погођеним породицама, уз претходно договорене критеријуме за доделу ових средстава • Упознати заједницу са Стратегијом социјалне политике за Нову Варош, са нагласком на њен део који се 	<p>Центар за социјални рад</p> <p>ЛС</p> <p>Локални савет за планирање социјалне политике у Новој Вароши</p> <p>Црвени крст</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>

сиромаштва у Србији			бави младима и младима са потешкоћама у развоју.		
<p>Област здравствене заштите</p> <p>Развити програме рада и услуге здравствене заштите и превентивног рада са младима</p> <p>Радити на унапређењу здравља младих</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подржан рад Саветовалишта за младе (у организацији Дома здравља и уз подршку УНИЦЕФ-а) • Успостављена мрежа превентивних програма и здравствених услуга за младе 	<ul style="list-style-type: none"> • Саветовалиште за превенцију здравља и планирање породице • Програми подршке младима у усвајању здравог начина живота 	<ul style="list-style-type: none"> • Организовати трибине, едукације, школске и ваншколске активности усмерене на здраве стилове живота • Редовито одржавати предавања у школама се одржавају на регуларној бази, на теме као што су: ризична понашања, сексуално преносиве болести и болести зависности). • Иновирати здравствене програме рада са младима новим садржајима и приступима • Наставити са радом Саветовалишта за младе 	<p>Здравствена установа Служба за превентивни рад-</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>Средње школе</p> <p>Црвени крст</p>	2010-2013.
<p>Област културе</p> <p>Унапредити културни и забавни живот младих у заједници као подршку останаку младих у заједници</p> <p>Подржати креативне иницијативе у области културе</p> <p>Укључити што већи број младих у креирање и</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подржан рад Дома културе и библиотеке • Млади укључени у планирање нових праваца деловања, да „клуб младих“ буде карика између њихових жеља и наших могућности. • Обогаћена и разноврсна понуда различитих културних 	<ul style="list-style-type: none"> • Годишњи план подршке удружењима у култури и организацији манифестација и других програма 	<ul style="list-style-type: none"> • Усмеравати младе људе у креативне садржаје у култури • Унапређивати туристичку понуду кроз културне садржаје • Заговарати за обезбеђење простора у локалној заједници у коме ће млади деловати (између осталог Дом културе) • Радити на афирмацији културе и културне баштине • Укључити младе у обележавање важних датума • У регионалне 	<p>Установе и организације из области културе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС Средње школе</p> <p>ОЦД</p>	2010-2013.

<p>конзумирање садржаја у култури</p> <p>Повећати број културних програма (позоришне и биоскопске представе, музејске поставке)</p>	<p>садржаја</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израђен годишњи календар културних догађања 		<p>манифестације укључити што већи број младих из Нове Вароши</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовати јавне манифестације (позориште, биоскоп, музеј) • Истражити степен заинтересованости младих за културне догађаје и разлоге њиховог укључења у постојеће програме • Израдити годишњи план културних догађања • Ангажовати младе на промовисању културних догађања 		
<p>Област спорта</p> <p>Промовисати здраве стилове живота</p> <p>Подржати рад спортских друштава и клубова на начин да су спортске активности доступне свим младима без обзира на економски статус породице</p>	<p>Спорт и спортске манифестације стављене у функцију подизања квалитета живота младих</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број младих укључених у спортске активности • План спортских програма 	<ul style="list-style-type: none"> • Усмеравати младе људе у спортске садржаје који подржавају одрастање и развој, подржавају здрав начин живота • Спортске садржаје укључити у туристичку понуду града • Увести бесплатне спортске програме за децу и младе • Увести програме спортских такмичења као подршку талентованим младим спортистима • Промовисати спорт међу младима 	<p>Установе и организације из области спорта</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>

<p>Област деловања локалне самоуправе у односу на младе</p> <p>Подржати активан приступ младих у решавању проблема и креирању услова живота и рада у заједници</p> <p>Обезбедити имплементацију развојних стратегија</p> <p>Потенцијал младих ставити у функцију стварања обезбеђивању адекватних услова живота за све грађане са посебним акцентом на особе са инвалидитетом и друге маргинализоване групе (здравство, безбедност, образовање, култура, спорт).</p> <p>Подржати рад Канцеларије за младе на осмишљавању најбољег начина анимирања младих и њиховог трајнијег укључења у активности у заједници</p> <p>Континуирано истраживати потребе</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Млади укључени у све области друштвеног живота • Канцеларија за младе стављена у функцију активног учешћа младих у програмима које покреће заједница <ul style="list-style-type: none"> • Направљена је база података (ОЦД, дешавања и акције за младе, конкурси и сл.) • Развијени су програми и пројекти подршке младима у одрастању и развоју, као и њиховом ангажовању у заједници • Побољшана је комуникација и информисаност младих • Упозната је заједница са сложеношћу проблема младих, као и са планским документима и њиховим приоритетима 	<ul style="list-style-type: none"> • Програми и пројекти намењени младима • Програм рада Канцеларије за младе • Број младих укључених у акције Канцеларије за младе • Број јавних презентација на тему младих • Ниво заступљености тема о младима на локалним медијима 	<ul style="list-style-type: none"> • Развити програм рада Канцеларије за младе која ће радити на заступању интереса младих и већем учешћу младих у развоју заједнице <ul style="list-style-type: none"> • Информисати заједницу о улози Канцеларије за младе • Повезати се са Канцеларијама за младе на регионалном и државном нивоу • Развити базе података - DevINFO • Обезбедити медијску подршку програмима за младе • Развијати програме и услуге који омогућују пуно укључивање младих из сеоских средина • Упознати заједницу са Националном стратегијом за младе и Регионалном стратегијом развоја региона • Укључити министарства у представљање Стратегије и Акционог плана за младе које би укључило и представљање Националне стратегије за младе. • Организовати ширу медијску презентацију усвојених докумената • Истражити могућности за успостављање механизма препознавања и подршке талентованој деци 	<p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>
--	---	---	--	--	-------------------

<p>младих и информисати заједницу у целини о резултатима истраживања, као и развијати тематске пројекте у складу са резултатима истраживања.</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Развијати програме за талентоване младе (награде, стипендије, студијска путовања, награде за талентоване младе, и сл.) • Укључити се у регионалне пројекте и обезбедити учешће на међународним манифестацијама за младе. • Организовати део активности у Новој Вароши. • Укључити младе из суседних држава у програме и пројекте 		
<p>Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе</p> <p>Подстакнути младе на органозовано деловање кроз организације цивилног друштва. Укључити организације младих у промоцију културног наслеђа Нове Вароши како унутар земље тако и ван ње, посебно у суседним државама</p> <p>Размењивати знања и искустава унутар цивилног сектора на нивоу шире заједнице о начинима укључивања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Програми ОЦД укључени су у ваннаставне програме у школама • Укључивање младих у рад ОЦД подржано је од стране наставника • Ојачано је деловање ОЦД-а у заједници ангажманом младих • Млади су познати са потенцијалом њиховог ангажовања кроз ОЦД и друге облике за њихов развој и лакше запошљавање. • Подржани су програми Црвеног крста намењени раду са младима Укључити младе у рад 	<ul style="list-style-type: none"> • Број младих ангажованих кроз цивилни сектор • Број ОЦД који окупљају младе 	<ul style="list-style-type: none"> • Организовати презентације у школама о програмима, знањима и искуствима која млади могу да стекну деловањем у цивилном сектору • Контактирати ОЦД из окружења ради упознавања са примерима добре праксе ангажовања знања и вештина младих у развоју заједнице • Наставити са програмима рада Црвеног крста на: - добровољном давалаштву (крви) и добаром одазиву младих, едукацијама из прве помоћи, промоцији волонтерског рада, организовању спасилаштва на води, организовању горске службе спашавања 	<p>ОЦД</p> <p>Школе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p>	<p>2010-2013.</p>

младих					
--------	--	--	--	--	--

Матрица 2 КОНТИНУИРАНИ РАЗВОЈ КАПАЦИТЕТА КЉУЧНИХ ЛОКАЛНИХ АКТЕРА ОД ЗНАЧАЈА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА МЛАДИХ У НОВОЈ ВАРОШИ

Стратешки правац 2:	Развијати укупне капацитете заједнице и сваког социјалног актера понаособ у знањима и новим приступима у пружању подршке младима и развоју њихових потенцијала.				
Стратешки циљеви	Оперативни циљеви (резултати)	Индикатори	Акције	Ко је одговоран?	Време реализације:
<p>Област економије</p> <p>Развијати укупне економске капацитете заједнице као могућност за запошљавање младих</p> <p>Градити капацитете младих у знањима и вештинама потребним за савремене начине пословања</p> <p>Подржавати развој потенцијала младих кроз различите програме и пројекте уз обавезно учешће младих – подстицајни програми за школовање и запошљавање младих.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Израђен план одрживог развоја заједнице који у пуну функцију ставља капацитете младих у Новој Вароши • Израђен план развоја туризма са фокусом на коришћењункапацитет а младих • Створене могућности младима за усвајање нових знања и вештина за успешно пословање 	<ul style="list-style-type: none"> • Документ Стратегије одрживог развоја општине Нова Варош 	<ul style="list-style-type: none"> • Истражити потенцијал заједнице за економски развој, са нагласком на могућности коришћења капацитета младих • Упознати младе са програмима НСЗ • Организовати обуку за предузетничко деловање • Развијати механизме обраћања младих у односу на заједницу (потребна су знања као: ПР, лобирање, јавно заговарање, умрежавање, и сл.) • Укључити привреду заједнице у програме запошљавања младих <ul style="list-style-type: none"> • Заговарати одговорно пословање привредника у заједници 	<p>ОЦД</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>Туристичка организација</p>	<p>2010-2013.</p>

<p>Област образовања</p> <p>Радити на осавременавању опреме, просторних капацитета и метода рада у средњим школама Унапредити стручно усавршавање наставника и праксу програмирања и планирања рада наставника Ојачати васпитне компоненте у наставном процесу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развијени програми за младе за стицање нових стручних знања и вештина потребних за модерно пословање • Унапређени капацитети школа у простору и савременој опреми • Ојачана улога Ученичког парламента у раду школе • Обезбеђено континуирано стручно усавршавање наставника 	<ul style="list-style-type: none"> • Нови наставни програми и савремена опрема у школама 	<ul style="list-style-type: none"> • Израдити план осавременавања опреме и просторних капацитета школа • Организовати едукативне програме за наставнике и ученике • Спровести едукацију за рад у Ученичком парламенту • Увести нове наставне програме за нова звања потребна привреди, као што су туристички техничар, техничар за рециклажу отпада, менаџер у туризму, и сл. • Формирати комисије за унапређење образовно - васпитног рада • Одржавати огледне часове са применом нових наставних средстава • Успоставити корелацију наставних садржаја сродних предмета • Докупити учила, опрему према Нормативу • Ојачати праксу праћења стручне литературе • Увести примену више очигледности у настави: дијафилмови, цртежи, графикони, кабинетска настава • Организовати стручно усавршавање наставника које ће се остварити кроз : -индивидуално усавршавање -усавршавање у оквиру рада 	<p>Средње школе</p> <p>Канцеларија за младе ЛС</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>
---	---	---	---	---	-------------------

			<p>стручних актива</p> <p>- усавршавање на окружним и републичким семинарима у организацији Министарства просвете и спорта</p> <ul style="list-style-type: none"> • Унапредити рад секција у школи • Ангажовати се у помоћи при организовању екскурзија, излета и дружења ученика • Радити на унапређењу еколошке свести ученика и одраслих 		
<p>Област социјалне заштите</p> <p>Ојачати капацитете носилаца програма социјалне политике намењене младима</p> <p>Промовисати филантропију у заједници</p> <p>Подржати оснивање клубова за младе у месним заједницама у градским и сеоским срединама као подршку социјалном укључивању младих из маргинализованих група</p>	<ul style="list-style-type: none"> • На локалном нивоу развијена мрежа услуга доступна младима у свим подручјима, укључујући удаљена сеоска подручја 	<ul style="list-style-type: none"> • Врсте социјалних услуга и програма за младе • Обухват младих социјалним услугама и програмима 	<ul style="list-style-type: none"> • Развијати дислоциране услуге и програме за социјално укључивање младих • Радити на развоју социјалних програма и јавно заступати интересе младих, посебно из угрожених група 	<p>Центар за социјални рад</p> <p>ЛС</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>Локални савет за планирање социјалне политике у Новој Вароши</p> <p>ОЦД</p>	2010-2013.
<p>Област здравствене заштите</p> <p>Укључити капацитете</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређени капацитети здравствене установе кроз организовано 	<ul style="list-style-type: none"> • Годишњи програм рада здравствене установе у 	<ul style="list-style-type: none"> • Израдити програм развоја капацитета у области здравствене заштите (људских, у смислу едукација стручног 	<p>Здравствена установа</p> <p>ЛС</p>	2010-2013.

<p>здравствене установе у рад са младима на здравственој заштити и превентивном раду</p> <p>Повећати обухват младих саветовалишним радом</p> <p>Побољшати техничку опремљеност Саветовалишта за младе</p>	<p>саветовалиште за младе</p>	<p>односу на обухват младих у врсти услуге и броју</p>	<p>кадра за рад са младима)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спроводити програме здравствено образовног рада са младима у смислу спречавања болести зависности и других проблема • Радити на подизању свести родитеља и младих о значају здраве исхране • 	<p>Канцеларија за младе</p> <p>ОЦД</p>	
<p>Област културе</p> <p>Ставити у пуну функцију стручне и просторне капацитете Дома културе као центра за усмеравање младих ка правим вредностима и активном деловању у области културе</p> <p>Обезбедити простор у ком би млади могли реализовати пројекте</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Млади подржани у увођењу нових садржаја и пројеката у области културе и другим областима важнима за младе • Адаптирани просторни капацитети и програми рада усмерени на младе 	<ul style="list-style-type: none"> • Капацитети расположиви младима за организовање културних догађања 	<ul style="list-style-type: none"> • Улагати у унапређење инфраструктуре и простора Дома културе • Обезбедити додатна средства за програме у култури и увести механизме праћења њиховог наменског трошења • Укључити капацитете младих у рад на афирмацији културе и културне баштине • Направити програмску трансформацију из некадашњег „клуба радника“ у „клуб младих“ 	<p>Установе и организације из области културе Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>
<p>Област спорта</p> <p>Обезбедити простор и другу инфраструктуру за подизање квалитета живота младих у области спорта</p> <p>Организовати спортске манифестације на локалном и регионалном</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обезбеђен простор за тренирање • Обезбеђен стручан кадар за рад са младима у области спортских активности 	<p>Број младих укључених у спортске активности</p> <p>Попис просотра и квалитете опремљености потребан за обављање</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Улагати у унапређење инфраструктуре за спорт • Радити на повезивању спортских организација у Региону • Увести бесплатне спортске програме за децу и младе, посебно из сиромашних породица и младе са тешкоћама у развоју 	<p>Установе и организације из области спорта Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>

нивоу		спортских активности			
<p>Област деловања локалне самоуправе у односу на младе</p> <p>Унапређивати капацитете локалне самоуправе за активно укључивање младих у рад локалне самоуправе</p> <p>Ојачати капацитете локалне самоуправе за имплементацију развојних стратегија</p> <p>Обезбедити потребне просторне и кадровске капацитете Канцеларије за младе</p> <p>Спровести едукације запослених у локалној самоуправи у складу са потребама утврђеним развојним стратегијама и акционим плановима</p> <p>Подржати спровођење едукација намењених младима</p> <p>Укључити капацитете младих незапослених кадрова у неформалне едукације и акције у</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређени капацитети локлане самоуправе за рад са младима кроз Канцеларију за младе и друге јавне установе • Млади активно укључени у рад локалне самоуправе • Унапређени капацитети Канцеларије за младе за заступање интереса младих у заједници • Обезбеђен адекватан простор за активности Канцеларије за младе 	<ul style="list-style-type: none"> • План изградње капацитета локлане самоуправе и Канцеларије за младе • Програм едукација намењен младима и запосленима у локалној самоуправи 	<ul style="list-style-type: none"> • Направити базу података која ће омогућити праћење имплементације локалних развојних стратегија и акционих планова • Створити услове за рад Канцеларије за младе у оквиру локалне самоуправе (простор, опрема, едукације) • Радити на унапређењу капацитета Канцеларије за младе у Новој Вароши • Радити на препознавању капацитета младих и њиховом унапређењу • Организовати едукације и укључивање младих у разне пројекте • Спровести едукацију за процесе планирања, евалуације, мониторинга и сл. • Пружити младима обуку за писање пројеката у формату који се тражи за поједине фондове. Пружити обуку и представницима институција за писање пројеката. • Организовати едукације за све све социјалне актере и младе. Радити на признавању неформалне едукације и њеном стављању у функцију развоја заједнице. 	<p>ЛС</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ОЦД</p>	<p>2010-2013.</p>

заједници			<ul style="list-style-type: none"> • Укључити надлежна министарства у организовање едукативних програма и обезбедити њихову подршку за признавање неформалне едукације. 		
<p>Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе</p> <p>Подржати развој капацитета младих за ангажовање у ОЦД</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Искуство ОЦД стављено у функцију подршке за оснивање и изградњу капацитета организација младих 	<ul style="list-style-type: none"> • Број сарадника Канцеларије за младе 	<ul style="list-style-type: none"> • Организовати едукације за младе за унапређење њиховог деловања кроз цивилни сектор • Организовати едукације на теме: ПР, лобирање, јавно заговарање, умрежавање, и сл. • Подржати развој капацитета Црвеног крста у техничкој опремљености, додатним стручним кадровима и волонтерима 	<p>Канцеларија за младе</p> <p>ОЦД</p> <p>ЛС</p>	2010-2013.

Матрица 3 РАЗВОЈ КАПАЦИТЕТА ЗАЈЕДНИЦЕ ЗАСНОВАН НА КОМУНИКАЦИЈИ, ПАРТНЕРСТВУ И УКЉУЧИВАЊУ СВИХ СОЦИЈАЛНИХ АКТЕРА У РАД СА МЛАДИМА

Стратешки правац 3:	Развијати процедуре које омогућују економично и ефективно заједничко деловање институција у раду са младима и ставрању могућности за њихово активно и одговорно деловање у заједници				
Стратешки циљеви	Оперативни циљеви (резултати)	Индикатори	Акције	Ко је одговоран?	Време реализације:
<p>Област економије Подстицати предузетнике да се укључе у акције од општег добра за заједницу</p>	<ul style="list-style-type: none"> Остварена је сарадња са предузетницима на укључивању младих у привредне активности заједнице 	<ul style="list-style-type: none"> Број акција у заједници у које су се укључили локални предузетници 	<ul style="list-style-type: none"> Направити базу података локалних предузетника Израдити програм сарадње Представити предузетницима програм сарадње 	<p>Локална самоуправа</p> <p>ОЦД</p> <p>Канцеларија за младе</p>	2010-2013.
<p>Област образовања</p> <p>Подстицати комплементарно коришћење ресурса средњих школа</p> <p>Укључити друге социјалне актере у заједници у процес подизања квалитета наставе и увођење нових метода рада са младима</p> <p>Укључити родитеље, професоре и грађане у израду програма КЗМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Успостављена сарадња између школа и школа са са другим социјалним актерима и Канцеларијом за младе у спровођењу програма и акција у заједници намењених младима 	<ul style="list-style-type: none"> План сарадње између школа 	<ul style="list-style-type: none"> Успоставити сарадњу између средњих школа Неопходно је израдити план сарадње између школа и НСЗ како би млади благовремено били упознати са подстицајним програмима запошљавања Обезбедити подршку школа раду ученичких парламената и њиховој међусобној сарадњи Неопходно је у сарадњу са школама укључити друге социјалне актере у заједници из различитих области рада од значаја за младе Неопходно је у сарадњу са школама укључити 	<p>Средње школе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p> <p>ЦСР</p> <p>Дом здравља</p> <p>НСЗ</p> <p>Културне и спорстке установе</p>	2010-2013.

			Министарство просвете		
<p>Област културе</p> <p>Обезбедити подршку заједнице културним програмима намењеним младима</p> <p>Развијати међуопштинску, међурегионалну и међудржавну (Мађарска, Босна и Херцеговина, Црна Гора) сарадњу у области културе и културни манифестација за младе</p>	<ul style="list-style-type: none"> Млади активно укључени у културне програме у улози Други социјални актери укључени у креирање и спровођење културних програма у заједници 	<ul style="list-style-type: none"> Број програма за младе у области културе 	<ul style="list-style-type: none"> Укључити све актере у заједници, посебно образовне установе у промоцију и учествовање у креирању и реализацији културних програма Приближити младима добити од ангажовања у културним програмима у заједници и Заговорати родитеље и наставнике да подрже ангажовање младих Планирати и реализовати заједничке пројекте са другим институцијама и органиацијама цивилног друштва Радити на већем одазив на поједине програме (ликовни, музички, језички). 	<p>Културне и спорстке установе</p> <p>Средње школе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>ОЦД</p>	2010-2013.
<p>Област спорта</p> <p>Промовисати спорт у заједници и његову улогу од општег интереса за развој младих</p> <p>Укључити остале социјалне актере у заједници у развој спортских програма који</p>	<ul style="list-style-type: none"> Млади активно укључени у спортске програме Други социјални актери укључени у креирање и спровођење спортских програма у заједници 	<ul style="list-style-type: none"> Број програма за младе у области спорта 	<ul style="list-style-type: none"> Укључити све актере у заједници, посебно образовне установе у промоцију и учествовање у креирању и реализацији спортских програма Организовати спортске активности у тесној сарадњи са ЛС која би обавезала и координирала остале социјалне актере у процесу планирања и реализације ових 	<p>Спортске организације</p> <p>Средње школе</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p>	2010-2013.

подржавају здрав начин живота младих			<p>активности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Приблизити младима добити од ангажовања у спортским програмима у заједници • Заговарати родитеље и наставнике да подрже младе у проактивном ставу према здравом начину живота 		
<p>Област деловања организација цивилног друштва у односу на младе</p> <p>Укључити ОЦД у рад са институцијама на програмима намењеним младима</p> <p>Подржати спровођење програма који омогућују развој креативних потенцијала младих</p> <p>Промовисати у заједницу улогу цивилног сектора у подизању квалитета живота младих</p> <p>Упознати заједницу са потенцијалом деловања Црвеног крста и програма које нуди</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пласиране идеје младих кроз деловање ОЦД 	<ul style="list-style-type: none"> • Број младих укључених у рад ОЦД 	<ul style="list-style-type: none"> • Подржали развој креативних потенцијала младих кроз рад ОЦД • Преко Канцеларије за младе у сарадњи са ОЦД и надлежним институцијама и другим организацијама објединити пројекте и нове планове који се тичу младих, и презентовати их заједници • Остварити сарадњу са медијима • Подржати укључивање организација младих у сарадњу на националном и међународном нивоу • Промовисати волонтерски рад • Радити на повећању солидарности међу младима 	<p>ОЦД</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ЛС</p> <p>Средње школе</p> <p>Остали социјални акатери</p>	2010-2013.
Област рада локалне самоуправе	<ul style="list-style-type: none"> • ЛС координира рад локалних институција и организација у 	<ul style="list-style-type: none"> • Број заједничких активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Информисати заједницу о изради Стратегије одрживог развоја 2010-2020. 	<p>ЛС</p> <p>Канцеларија за</p>	2010-2013.

<p>Унапредити сарадњу различитих социјалних актера у пружању заштите и подршке младима</p> <p>Обезбедити подршку добрим идејама Омогућити презентовање идеја у заједници Подржати умрежавање КЗМ-а и организација младих, организовање заједничких дружења и акција. Ангажовати се на промовисању нових система вредности и стандарда у понашањима институција и грађана Увести праксу израде годишњег плана рада са младима сваког појединог социјалног актера како би се потенцијал талентованих младих ставио у функцију</p>	<p>развоју и спровођењу програма за младе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Заједница је упозната са стварном улогом и делокругом рада Канцеларије за младе 	<p>ЛС, других социјалних актера у заједници и младих</p> <ul style="list-style-type: none"> • План рада са младима по појединој институцији и организацији 	<ul style="list-style-type: none"> • Заједнички развити програм рада и деловања Канцеларије за младе • Унутар КЗМ именовати тим за сарадњу са медијима • Организовати састанке са локаним новинама и упознати их са очекивањима младих • Укључити локалну самоуправу у сарадњу медија и младих • Организовати део активности у Новој Вароши • Лобирати и јавно заговарати за бољи статус младих у заједници • Подржати волонтерски рад • Искористити препознати потенцијал за сарадњу и укључити полицију у пројекте за младе • Затражити од сваког појединог социјалног актера да изради појединачно план рада са младима сваког како би се потенцијал талентованих младих ставио у функцију 	<p>младе</p> <p>ОЦД</p> <p>Школе</p> <p>ЦСР</p> <p>Дом здравља</p> <p>НСЗ</p> <p>Културне и споретке установе</p>	
---	---	---	--	---	--

Матрица 4 ПЛАН ПРИБАВЉАЊА И РАСПОЛАГАЊА ФИНАНСИЈСКИМ СРЕДСТВИМА ПОТРЕБНИМ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ СТРАТЕГИЈЕ, ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА ЗА МЛАДЕ У НОВОЈ ВАРОШИ

Стратешки правац 4:	Активирати потенцијале заједнице за приступ фондовима и обезбеђивање финансијске подршке за развој заједнице, висок животни стандард свих становника и средства за нове идеје				
Стратешки циљеви	Оперативни циљеви (резултати)	Индикатори	Акције	Ко је одговоран?	Време реализације :
<p>Успоставити механизме прикупљања средстава из различитих фондова</p> <p>Одговорно управљати средствима локалне заједнице</p> <p>Обезбедити финансирање програма и пројеката за младе</p> <p>Планирати средства у локланом буџету намењена младима у складу са усвојеним планским документима</p> <p>Партнерски наступати према фондовима намењеним младима</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развити механизме праћења конкурса фондова. • Прибављена средства из различитих међународних фондова и предприступних фондова ЕУ • Обезбеђена средства за организовање такмичења као и одлазак младих на такмичења • Повећан буџет локалне самоуправе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Структура локалног буџета • Износ средстава обезбеђен из различитих извора • Структура и укупан износ средстава намењених програмима за младе • База података о изворима финансирања 	<ul style="list-style-type: none"> • Развити партнерске пројекте, посебно за конкурисање на средства приступних фондова ЕУ, који би природни потенцијал заједнице ставили у функцију развоја заједнице и запошљавање младих. • Обезбедити обавезно учешће средстава локалне заједнице у пројектима • Развијати добру сарадњу са надлежним министарствима • Укључити министарства у развој партнерских пројеката • Издвајати средства за подршку креативним програмима и идејама младих • Пратити конкурсе и информисати континуирано младе користећи средства комуникације најдоступнија младима као што је фејсбук. 	<p>ЛС</p> <p>Канцеларија за младе</p> <p>ОЦД</p> <p>Остали социјални актери</p>	<p>2010-2013.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Успоставити механизме праћења наменског трошења средстава општине која су намењена програмима за младе. • Одвоји средства за запослење појединаца у ЛС који би водили програме за младе, и прилагођене програме за младе са потешкоћама у развоју, у координацији са Канцеларијом за младе • Културно наслеђе ставити у функцију промоције Нове Вароши и њеног потенцијала у целини, користећи средства фондова. • Обезбедити финансирање Клубова за младе од стране појединих фондова (средства амбасада исл.). 		
--	--	--	---	--	--

Ова стратегија и Акциони план за младе, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Сужбеном листу општине Нова Варош.

Број; 064201002 од 09.02.2010.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ НОВА ВАРОШ

ПРЕДСЕДНИК

Скупштине општине

Бранислав Дилпарић

